

ВИЛЕНСКИЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЪ

по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

Прездплата: Рочная: W Wilnie rs 10 Z przesyłką — 12 Półрочная: W Wilnie — 5 Z przesyłką — 6

Квартальная: W Wilnie — 3 z 50 Miesięczna: — 1 Z wierzsz 40 litar ogłoszenia placę się k. ar. 17

WYCHODZI

we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Rok 1863.

СОДЕРЖАНИЕ.

Часть официальная: Повѣстия изъ Польши. — Высочайшее повелѣніе (о сѣквестрѣ). Часть неофициальная: Иностран. повѣстия: Общее обозрѣніе. — Телеграм. депешы. Часть неофициальная: Письмо изъ Киева. — Писемца. — Письмо г-жи Водъ. — Текучія извѣ. — Письмо изъ Кенигберга. — Сѣльс. — Виржевой указат. — Виленскій дворянск. Объясненія.

Часть Официальная.

С.-Петербургъ 23-го марта.

ИЗВѢСТІЯ ИЗЪ ПОЛЬШИ.

Изъ Варшавы, 22-го марта.

Ломженскій отрядъ у Бялышева *) поразилъ шайку мятежниковъ, у которыхъ убито до 200 чел. Остатки ея переправились чрезъ Бобръ, по направленію къ Тыкоцину. Какъ со стороны царства польскаго, такъ изъ гродненской губ. (отъ ген.-лейт. Манюкина) высланы войска для окончательнаго уничтоженія шайки.

Изъ Гродно, 22 марта.

Остатки шайки, разбитой полковникомъ Зайцовымъ, **) потерявшей до 200 убитыхъ, переправились черезъ р. Бобръ у Осовца и находятся у Гонюндза. Противъ нихъ высланы войска отъ Соколки и Бѣлостока.

Ген.-лейт. Манюкинъ выслалъ также отрядъ противъ шайки, показавшейся въ гродненскомъ участкѣ бѣлостокскаго уѣзда.

Варшава 23-го марта.

Командиръ л.-гв. гродненскаго гусарскаго полка свиты Его Величества генералъ-майоръ Краснокутскій, воротился изъ шести-дневнаго похода съ легкимъ отрядомъ изъ двухъ ротъ л.-гв. литовскаго полка, одного эскадрона л.-гв. гродненскаго гусарскаго, при 2-хъ конныхъ орудіяхъ. Онъ ходилъ на Гуру-Кальварію, Пилну до Магнушева, вернулся на Варку и Торчынъ. Нигдѣ шайки не встрѣтилъ: онѣ разошлись по домамъ. Походъ этотъ произвелъ самое лучшее впечатлѣніе на жителей: всюду войска были отлично принимаемы, не только крестьянами, но даже помѣщиками.

Гродно 23-го марта.

Посланный генералъ-лейтенантомъ Манюкинымъ начальникъ штаба 2-ой пѣхотной дивизіи, генералъ-наго штаба подполковникъ Гейнсъ, разбилъ шайку мятежниковъ у дер. Пенскъ. У мятежниковъ 20 убитыхъ, взято въ плѣнъ 10 чел., до 100 ружей, болѣе 200 косъ, сѣдла, лошади, котлы, знамена, плащи, порохъ. — Съ нашей стороны потери не было. (Сѣв. Поч.)

Получены 21-го числа телеграфическія извѣстія изъ царства польскаго о томъ, что не заключаютъ въ себѣ никакихъ новостей военныхъ. Въ южной части радомской губерніи, послѣ уничтоженія скопища Лангевича, довольно спокойно; желѣзная дорога до самой границы обезпечена, про сильныя шайки нигдѣ не слыхать, но по лѣсамъ и дорогамъ кое-гдѣ продолжаютъ разбѣгъ.

Изъ южной части люблинской губерніи свѣдѣнія получены нѣсколько устарѣлыя. 9-го марта ген.-ад. Раевскій направилъ Грубешовскій отрядъ полковника Клокачевы въ Тамоневъ, чтобы обозрѣть границу Галиціи и воспринимать отступленіе шайки, обыкновенно укрывающихся тамъ послѣ понесенныхъ поражений. Казаки, высланные впередъ, показываютъ, будто видѣ-

ли лагерь мятежниковъ подъ Тарноградомъ. Полковникъ Клокачевъ 11-го числа сдѣлалъ съ отрядомъ погоню къ Габовцу и возвратился 13 ч. въ Грубешовъ тремя колоннами; шайка нигдѣ не встрѣчалась; по узнали, что разбитыя шайки Лелевеля, Леландовскаго и другихъ пробирались малыми частями между Яновомъ и Замостьемъ къ Тарнограду. — Въ настоящее время этотъ пунктъ долженъ быть уже занятъ генераломъ Раевскимъ.

Мѣсте спокойно въ августовской губерніи, гдѣ продолжаютъ бродить шайки въ разныхъ мѣстахъ. На дняхъ была слухъ о появленіи ихъ около Вержолова (на желѣзной дорогѣ). Но всѣ мѣры такъ приняты, что рѣшительно нельзя опасаться никакихъ покушеній со стороны этихъ злоумышленниковъ. (Сѣв. Поч.)

РАПОРТЪ КОМАНДИРА СМОЛЕНСКАГО ПѢХОТНАГО ГЕНЕРАЛЬ-АДЪЮТАНТА ГРАФА АДАЛЕРБЕРГА 1-го ПОЛКА, ПОЛКОВНИКА ЧЕНГЕРЫ, ОТЪ 16-го МАРТА 1863 ГОДА, ВОЕННОМУ НАЧАЛЬНИКУ РАДОМСКАГО ОУДА.

Свиты ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА генералъ-майоръ князь Шаховской, 3-го марта, уведомилъ, что Лангевичъ съ шайкою своею оставилъ Гощу, и обойдя съ восточной стороны г. Мѣховъ, расположился въ окрестностяхъ мѣстечка Ксеяжъ-Вѣлки, пригласилъ меня для совокупнаго дѣйствія противъ Лангевича. Пѣва въ виду приказаніе вашего превосходительства — принять всѣ мѣры и не допустить мятежниковъ перейти въ среднюю лѣсно-гористую часть радомской губерніи, и, при прибытіи, 3-го марта, изъ г. Радома въ Кѣльце трехъ ротъ галицкаго полка, 4-го числа, на разсвѣтъ, съ отрядомъ, составленнымъ изъ 5-й, 10-й и 2-й стрѣлковой ротъ смоленскаго и 7-й галицкаго полка, 2 и 4 эскадроновъ новороссійскихъ драгунъ, 65 казаками донскаго N. 3-го полка, взводомъ наръзной и взводомъ батеріи N. 2-го батеріи 7-й артиллерійской бригады, выступилъ изъ г. Кѣльца по дорогѣ на Мѣховъ. На пути изъ м. Хенцинь я выслалъ въ раздѣлъ полусэкадронъ драгунъ съ 20 казаками, направляя ихъ на мѣстечко Собоковъ, едѣ началствомъ шт.-кан. новороссійскаго драгунскаго полка Поте и есаула Емельянова, для собранія свѣдѣній о настоящемъ местонахожденіи мятежниковъ.

Офицеры эти, прибывши къ отряду, остановившемуся ночевать въ м. Ендражево, принесли извѣстіе, полученное ими первоначально въ м. Собоковъ, и затѣмъ подтвержденное по пути, что мятежники находятся у села Хробка. На основаніи этого извѣстія, я тотчасъ отправилъ курьеромъ прапорщика новороссійскаго полка Буракова къ м. Шаховскому, что я съ разсвѣтомъ иду изъ Ендражева на м. Пинчовъ, и затѣмъ прапорщикъ Бураковъ близъ Ксеяжъ-Вѣлки встрѣтилъ ночью отрядъ, подъ командою вѣрнаго мѣла полка маіора Бентковскаго, который, въ составѣ 4-хъ ротъ смоленскаго полка полусэкадрона новороссійскихъ драгунъ, 20 казаковъ и 20 обозначившихъ пограничной стражи, былъ высланъ изъ Мѣхова для пресѣдованія Лангевича. Бентковскій распечаталъ мое письмо, отправилъ его тотчасъ далѣе къ князю Шаховскому, а съ прапорщ. Бураковымъ донесъ, что съ разсвѣтомъ онъ идетъ также на Хробку параллельно моему направленію. 5-го марта я прибылъ въ Пинчовъ. Казаки, со вступленіемъ въ мѣстечко, захватили подводу съ закупленнымъ для мятежниковъ хлѣбомъ и 4-хъ человекъ, отправлявшихся съ этимъ транспортомъ въ Хробку. Это окончательно подтвердило свѣдѣнія о нахожденіи въ Хробкѣ мятежниковъ, которые, прибывъ туда наканунѣ, намѣревались оставаться тамъ два дня или три. Не доходя Пинчова, я видѣлъ, что изъ мѣстечка понеслись всадники по направлению къ Хробку. Чтобы обмануть мятежниковъ въ моихъ намѣреніяхъ, заключавшихся въ атакѣ Хробка съ лѣваго берега Ниды, такъ, чтобы Лангевичъ, избягавъ себя Бентковскаго, не могъ броситься на Пинчовъ и далѣе къ Хмѣльнику, я перевелъ отрядъ въ Пинчовъ сначала на правый берегъ рѣки, и оставилъ для часовъ отдыха; затѣмъ обратно перешелъ на лѣвый берегъ Ниды, и объявилъ, что буду ночевать въ с. Пастурки, сдѣлавъ распоряженія о доставленіи туда изъ Пинчова дровъ, какъ для приготовленія людямъ пищи, такъ и на ночь для костровъ. Маневръ этотъ совершенно удался. Достигнувъ Пастурки, я не останавливался въ ней, и пошелъ на Кржижановице, и тутъ узналъ о движеніи Лангевича изъ Хробка на Буксъ. Собравши отрядъ, я быстро двинулся впередъ, и въ исходѣ 5-го часа завизгалъ дѣло съ мятежниками, которые успѣли уже выйти

ТРЕСЪ

Часть урѣдова: Вѣдомости о wypadkach w Polsce. Najwyższy ukaz o sѣkwestrѣ.

Дѣла неурѣдова: Вѣдомости заграничныя. — Поглядъ ообщій. — Депоше телеграфическія.

Часть неурѣдова: List z Kijowa (одинекъ ross.) — „Isabella“ — повѣсть пані Wood — Вѣдомости бѣжающа. — List z Krolewca. — Rozmaitości. — Kursa giełdowe. — Dziennik Wileński. — Ogłoszenia.

Часть Урѣдова.

St.-Petersburg, 23 марта.

Зъ Warszawy 22 марта. Ломыньскій отрядъ при Бялышеві (*), разбилъ банду powstańców, у которыхъ забито до 200 людей. Щапки ея прешлы за Бобръ въ kierunku do Tykocina. Такъ отъ стороны Królestwa polskiego, jako też зъ Губерніи гродзеньскій (одъ jen. por. Maniukina) wysłano wojska dla odstąpienego znieślenia bandy.

Зъ Grodna 22 марта. Щапки банды разбитыя przez полковника Zajcowa (**), i która utraciła do 200 zabitych, przeprowadziły przez Bobrę koło Osowca i znajdują się pod Goniądzem. Przeciwno nim wysłano wojska зъ Sokółki i Białegostoku.

Jen. por. Maniukin wysłał także oddziałъ przeciwno bandzie, która się pokazała w grodzienkimъ участку białostockiego powiatu.

Warszawa, 23 марта.

Dowódca lejб-гвардіи grodzienkiego полку huzarów, orszaku JEGO CESARSKIEJ MOSCI генералъ маіоръ Krasnokucki, powrócił зъ 6-ціо днiowego pochodu зъ lotną oddziałомъ зъ dwóch ротъ lejб-гвардіи litewskiego полку, szwadronu lejб-гвардіи grodzienkiego полку huzarskiego przy dwóch конныхъ działach. Szedł on przez Górę-Kalwarję, Pilicę, do Magnuszewa, powracалъ на Warkę i Torczyn. Nigdzie band nie natrafił; rozeszły się one do domów. Poehód ten zrobiłъ jakъ najlepsze wrażenie на mieszkanców: wszędzie wojsko było przyjmowane jakъ najlepiej mietylko przez włościan, ale też i przez obywateli.

Grodno, 23 марта.

Wysłany przez jen. por. Maniukina naczelnikъ sztabu 2-ей пieszей дивизіи генералнаго sztabu подполковникъ Hejns, rozbił bandę przy wsi Penskie. U powstańcówъ zabito 20, wzięto в niewolę 10, do 100 fuzji, więcej jakъ 200 kos, siódła, konie, kotły, chragwie, plany, proch. Ze strony wojska straty nie było.

Otrzymane 21-go telegraficzne вѣдомости зъ Królestwa Polskiego znowu niezawierają żadnych nowin wojennychъ. W południowej części gub. radomskiej по знієнію zbiorowiska Langiewicza, dosyć jest cicho; droga żelazna до samej granicy jest ubezpieczona, o silniejszychъ bandachъ nigdzie niesłychać, lecz в lasachъ i po drogachъ гдзieniegdzie zdarzają się rozboje. Zъ губерніи lubelskiej вѣдомости otrzymane dosyć dawne. 9-go marca генералъ-адъютантъ Rzewuski skierowałъ hrubieszowski oddziałъ полковника Klokaczewa до Tomaszowa, aby obejrzećъ granicę Galięi i przeszkodzić cofaniu się band, zвычайnie kryjącychъ się tamъ по rozbięciu. Kozacy wysłani naprzódъ, по-

*) W губерніи августовской недалеко отъ rz. Boby pod Goniądzem. **) Powinienъ być ten samъ oddziałъ, który в depeшы z Warszawy nazwano Lomynskimъ.

wiadają, iż widzieli oboz powstańcówъ pod Tarnogrodem. Pulownik Klokaczew 11-go t. m. zrobiłъ ze swymъ oddziałemъ poszukiwanie ku Grabowcu i powróciłъ 13-go do Hrubieszowa trzema kolumnami; band nigdzie nie natrafił; lecz dowiedziałъ się, iż rozbite bandy Leliewela, Lewandowskiego i innychъ przechodziły малыми частями między Janowemъ i Zamościemъ ku Tarnogrodowi. Obecnie ten punktъ powinienъ już być zajęty przez генерала Rzewuskiego.

Mniej spokojnie jest в губерніи августовской, gdzie znowu tużają się bandy по różnychъ мѣсткахъ. W tychъ dniachъ słyszano о ukazaniu się ichъ koło Wierzbolowa (na kolei żelaznej). Lecz wszelkie środki zostały przedsięwzięte tak, iż niemaszъ obawić się żadnychъ ze strony ichъ napadci. (Pocz. półn.)

—RAPORT DOWÓDCY SMOLEŃSKIEGO PIESZEGO GENEРАЛЬ-АДЪЮТАНТА HRABIEGO ADLERBERGA 1-го ПОЛКА, ПОЛКОВНИКА ЧЕНГЕРЫ, ЗЪ 16 МАРЦА 1863 РОКУ ДО ВОЕННОГО НАЧАЛЬНИКА РАДОМСКАГО ОУДА.

Orszaku JEGO CESARSKIEJ MOSCI jen. maj. ks. Szachowskiej, 3 марта, doniosłъ, iż Langiewiczъ ze swą bandą wystąpił зъ Gosczy, i obszedłъ, ze wschodniej strony, Miechów, stanął в okolicachъ m. Książ-Wielki, wzywającъ mnie до wspólnego działania przeciwъ Langiewiczowi.

Mając въ względzie rozkazъ waszej excellencji — przedsięwzięte wszystkie środki i niedozwolicъ powstańcomъ przejść до średniejъ górzysto-lęsniejъ części губерніи radomskiej, по przebyciu 3-go марта зъ Radomia до Kielc trzechъ rotъ gалицкого полку, 4-go t. m. о świcie, зъ oddziałомъ składającymъ się зъ 5, 10 i 2-ей ротъ strzelcekichъ smoleńskiego i 7-мия gалицкого полку, 2 i 4-ehъ szwadronówъ noworossijskichъ dragonów, 65 kozakami dонского N. 3-го полку зъ plutonemъ gwintowanej i plutonemъ bateryjnyjъ N. 2 bateryj 7-ей brigady artylerji, wystąpiłemъ зъ Kielc по drodze на Miechów.

Na drodze зъ Chęcinъ wysłałemъ на rozjazdъ półszwadronъ dragonówъ зъ 20 kozakami, kierującъ ichъ на m. Sobków, pod dowództwemъ szt. kap. noworossijskiego полку dragonówъ, Pote i essaula Emełjanowa, dla zebrania вѣдомости, gdzie się znajdują powstańcy. Oficerowie ci przybywszy до oddziału, który miałъ nocować в Jędrzejowie, przynieśli вѣдомость otrzymaną pierwotnie в m. Sobkowie, a następnie stwierdzoną по drodze, iż powstańcy znajdują się przy wsi Chrobrzu. Na mocy tej вѣдомости wysłałemъ natychmiastъ praporczyka noworossijskiego полку Burakowa до ks. Szachowskiego, iż о świcie pjdę зъ Jędrzejowa на Pińczów ku Chrobrzu.

Praporczykъ Burakovъ natrafiłъ blisko Książ-Wielkiego, nocującъ тамъ oddziałъ pod dowództwemъ powierzoneго mnie полку маіора Bientkowskiego, jakowy składający się зъ 4-ehъ rotъ smoleńskiego полку, pół szwadrona noworossijskichъ dragonów, 20 kozaków i 20 обозначившихъ ze strazy nadъ granicznęjъ wysłany był зъ Miechowa dla seigania Langiewicza. Bientkowski rozpieczowałъ mój listъ, odesłałъ go natychmiastъ далѣе до ks. Szachowskiego, a przezъ praporczyka Burakowa doniósłъ, iż о świcie wychodzi także на Chrobrzъ równoległe зъ moimъ kierunkiemъ 5-go марта przybyłemъ до Pińczowa. Kozacy, wstąpiwszy до miasteczka, schwytali podwodę зъ zakupionymъ dla powstańcówъ chlebemъ i 5-ehъ ludzi, którzy szli зъ tymъ transportemъ до Chrobrza.

Ta okolicość ostatecznie stwierdziła, вѣдомость о znanodowaniu się в Chrobrzu powstańców, którzy przybywszy в wigilij zamierzali pozostać тамъ два lub trzy dni. Nie dochodząc до Pińczowa, widziałemъ, iż зъ miasteczka pędzili jeźdźcy в kierunku до Chrobrza.

Zeby zmylić powstańcówъ co do moichъ planówъ, zawierającychъ się в ataku Chrobrza зъ lewego brzegu Nidy, tak, aby Langiewiczъ mającъ зъ tyłu Bientkowskiego nie mógł rzucić się на Pińczów i далѣе на Chmielnikъ, przeprowadziłemъ oddziałъ в Pińczowie зъ początku на prawy brzegъ rzeki i zatrzymałemъ się до godzinnego odpoczynku; następnie przedsięwziętemъ powrótъ на lewy brzegъ Nidy i ogłosiwszy, iż będę nocowałъ we wsi Pasturce, rozporządziłemъ się о przywiezieniu тамъ Pińczowa drew, takъ dla zgotowania jada ludzimu, jako też i на noclegъ на stopy.

Manewrъ ten zupełnie się udał. Przeszedłszy до Pasturki i niezatrzymującъ się тамъ, udałemъ się на Krzyżanowice.

Manewrъ ten zupełnie się udał. Przeszedłszy до Pasturki i niezatrzymującъ się тамъ, udałemъ się на Krzyżanowice.

суммы, назначенной на содержание казеннокоштныхъ студентовъ 2,398 р. 55 к., 17 лямъ; в) изъ суммы на заведеніе для недостаточныхъ студентовъ (уже закрытое) 3,070 р. 111 лямъ; с) изъ суммы, собираемой за уче- ние 1,590 р. 14 лямъ; д) изъ частныхъ пожертвованій 228 р. 11 лямъ; всего 7,286 р. 55 к. 183 лямъ. Слѣдовательно, изъ 98 чел., получающихъ стипендіи, только 13 пользуются стипендіями, учрежденными на счетъ частной благотворительности (въ это число мы включаемъ и профессорскихъ стипендіатовъ, которые получаютъ очень ограниченное содержаніе — около 60 р. въ годъ, — и стипендія Бибикова, которая доступна только дѣтямъ чиновниковъ и преподавателей класнаго учебнаго округа, и преимущественно тѣхъ, кто участвовалъ въ подпискѣ на эту стипендію). Изъ 7 тысячъ рублей съ лишнимъ, розданныхъ студентамъ въ единовременное пособіе, только 223 руб. поступило отъ частныхъ лицъ.

При распределеніи этихъ суммъ между студентами, совѣтъ университета руководствуется правиломъ — помогать преимущественно студентамъ, наиболее нуждающимся въ своихъ научныхъ занятіяхъ. Такъ, большая

часть стипендій назначается по конкурсу. Увольненіе отъ платы за ученіе производится на основаніи экзамен- ныхъ оцѣнокъ. Что же касается единовременныхъ пособій, то они бываютъ двухъ родовъ: квартирныя деньги — до 60 руб. и стипендія — 120 руб. въ годъ. 1-го рода пособия доступны всѣмъ студентамъ и для полученія ихъ достаточно выдержать съ успѣхомъ годичное испытаніе, или представить семестральное сочиненіе. Стипендіи же можетъ получить только студентъ, выдержав- шій уже съ отличнымъ успѣхомъ полкурсовое испытаніе и притомъ такъ, что на будущемъ испытаніи онъ можетъ потерять ее, если встрѣтитъ болѣе сильнаго соперника.

Кромѣ средствъ для вспоможенія со стороны университета, дѣльные студенты заботятся о помощи и своими собственными средствами для поддержанія и быдней товарищей въ нуждѣ. Такъ, въ прошломъ году основана касса, назначенная для выдачи студентамъ съсудъ на опредѣленный срокъ и за весьма незначитель- ный процентъ. Основанъ капиталъ кассы 570 р., который былъ отдаленъ изъ суммъ, вырученной въ прошломъ зимній сезонъ за спектакли, данные въ пользу недоста-

точныхъ студентовъ. Этотъ капиталъ кассы возросъ до 700 руб. Приращеніе это образовалось изъ полугодич- ныхъ взносовъ членовъ кассы, изъ процентовъ на заня- тые деньги, изъ штрафовъ за просрочку. Отъ частныхъ лицъ въ пользу кассы приношеній не поступало. Въ по- слѣднее время правленіе кассы нашло нужнымъ ходатай- ствовать чрезъ профессора, чтобы университетское на- чальство гарантировало долги кассы на студентахъ или посредствомъ вычета изъ назначаемыхъ имъ стипендій и другихъ пособій, или учрежденіемъ документова- ной отчетности по окончаніи курса, до окончательнаго расчета съ кассою. Но правленіе университета встрѣтило претивленія къ у- довленію этой просьбы. Какъ видно, касса студен- товъ находится не въ завидномъ состояніи. Въ ны- нѣшнемъ сезонѣ тоже дано несколько спектаклей въ поль- зу кассы и въ пользу студентской бібліотеки. Резуль- татъ этого предпріятія еще не извѣстенъ обстоятельно.

Слѣдовательно, касса студентовъ находится въ не- удобномъ состояніи. (Сѣв. Поч.)

Изъ Киева пишутъ въ Сѣв. Вѣд. Изъ именной вѣдо- мости о студентахъ университета видно, что казенно- коштныхъ студентовъ считается 38, стипендіатовъ на счетъ суммъ государственнаго казначейства 1, стипендіа- товъ министерства вн. д. 5, пансіонеровъ медицинскаго департамента министерства вн. д. 12, стипендіатовъ бывшаго педагогическаго института 2, пансіонеровъ прика- зова общегородскаго призрѣнія 8, пансіонеровъ сибирскаго края 1, пансіонеровъ кишиневской гимназіи 1, стипендіа- товъ Кирилла и Мефодія 4, профессорскихъ стипендіа- товъ 5, стипендіатовъ генерала Бибикова 5, стипендіа- товъ 22 августа 1831 года 13, стипендіатовъ почет. гражд. Бродскаго 2, куца Германа 1. Увольню отъ платы за слушаніе лекцій: за одинъ се- местръ 65 студентовъ, за 2 семестра 153 студента; пла- та уменьшена на половину за одинъ семестръ 15 студен- тамъ, за два семестра 14 студентамъ. Сумма, которую пожертвовалъ въ этомъ случаѣ университетъ, равна 9,450 р. Единовременныхъ особій роздано: а) изъ остатковъ

не майору Яблонскому слѣдовать на Прошовице, съ находившимися при немъ войсками двинуться вслѣдъ за драгунами, и вслѣдъ по дорогѣ получать донесенія, что драгуны идутъ на поляны рысяхъ. Между тѣмъ мятежники, силою забирая у крестьянъ подводы, торопились уходить отъ преслѣдованія, ожидая въ то же время встрѣтить подкрѣпленія изъ Кракова. Драгуны наконецъ догнали ихъ на сухой границѣ, въ Черниховскомъ лѣсу, въ 6-ти верстахъ отъ Иголомъ, гдѣ, послѣ непродолжительной перестрѣлки, мятежники, подъ начальствомъ Валдуурскаго, бросивъ все имѣющееся при нихъ оружіе, ушли за границу. Въ двухъ верстахъ отъ границы былъ виднѣн отрядъ австрійскихъ войскъ, принявшій ихъ. Въ этотъ день, какъ и наканунѣ, пѣхота слѣдовала безостановочно за драгунами, и прошла 40 верствъ въ продолженіе 10-ти часовъ. 9-го числа со всѣми войсками я остановился для ночлега и дневки въ Вавраженцице. Въ Черниховскомъ лѣсу драгуны отбили бывшихъ въ плѣну, прапорщика Полотьева и 17-ти стрѣлковъ (изъ которыхъ 4 тяжело раненныхъ). Брошенное мятежниками оружіе нами собрано, нарѣзаны ружья и шугцера роданы казакамъ, а нѣсколько десятковъ рязковъ—крестьянамъ. Вѣдомость оставшемуся и привезенному въ Кельце забранному оружію при семь вашемъ превосходительству представлено. 10-е число я употребилъ на отдыхъ людямъ, и между тѣмъ послать по эстафетѣ вѣдѣніе къ Шаховскому объ очищеніи всей границы въ Мѣховскомъ уездѣ, предлагаю ему принять мѣры къ восстановленію кордона. 11-го ч., во время слѣдованія чрезъ м. Сломишки, въ которомъ я остановился отрядъ майора Яблонскаго, получилъ я предложеніе къ Шаховскаго оставить ему еще двѣ роты смоленскаго полка, что и исполнено мною 12-го, по прибытіи въ Мѣховъ, гдѣ оставлены 7-я и 8-я роты, а съ остальными, 13-го числа, я возвратился благополучно въ г. Кельце. Въ продолженіе 10-тидневнаго похода, не смотря на постоянно дурную погоду, успешные ежедневные переходы отъ 25-ти до 45-ти верствъ, больныхъ и отсталыхъ въ отрядѣ вовсе не было; раненные, которые не могли слѣдовать съ отрядомъ, были оставлены въ Бускѣ, въ тамошнемъ военномъ полугоспиталѣ. Наконецъ обязанностію считаю свидѣтельствовать передъ вашимъ превосходительствомъ, что всѣ члены отряда и всѣхъ родовъ оружія заслуживаютъ одобренія за совершенно добросовѣстное, честное, геройское ихъ поведеніе и исполненіе своего долга. Въ пройденной мѣстности жители оказывали намъ полное довѣріе не только въ селахъ, но и въ мѣстечкахъ; такъ въ Опатовѣ жители, съ приближеніемъ къ нимъ мятежниковъ, оставили свои жилища, и бѣжали за Вислу; съ приближеніемъ же нашихъ войскъ, всѣ возвратились къ своимъ домашнимъ занятіямъ. Крестьяне вообще оказываютъ непоколебимую преданность правительству, и, не смотря на то, что въ настоящее время многіе изъ нихъ пока лишены еще законнаго управленія, по причинѣ бѣгства и отлучки войтовъ гминъ, управляютъ и исполняютъ свои обязанности въ совершенной точности. Вѣдомость объ убитыхъ и раненыхъ а также портфель съ отбитыми бумагами, при семь представляю. Пафныхъ привезли къ Кельце 62 человекъ. При рапортѣ представлены вѣдомости: 1) объ отбитомъ оружіи, 2) о понесенныхъ потеряхъ, изъ которыхъ видно, что у мятежниковъ отнято оружія: ружей и шугцеровъ 204, пистолей 2, сабелъ 40, штыковъ 131, косъ 188, пикъ 256, 3 латы, 74 наконечника для пикъ и одинъ щитъ съ польскимъ орломъ; потеря же въ нашихъ войскахъ, за все время дѣйствій, съ 5-го по 10-е марта, состояла въ одномъ оберъ-офицерѣ (шт.-кап. Кервановъ) и 14-ти рядовыхъ убитыхъ и въ 2-хъ оберъ-офицерахъ и 28-ми нижнихъ чинахъ раненыхъ. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по прочтеніи рапорта полковника Ченгеры, соизволилъ собственноручно подписать: „*Полковникъ Ченгеры дѣйствовалъ молодцомъ, и потому произвезти его въ генерала майора. Всемъ штабъ и оберъ-офицерамъ его отряда: благоволеніе въ приказѣ, а нижнимъ чинамъ по 1 р. с. на человека.*“

О ПРАВИЛАХЪ ДЛЯ НАЛОЖЕНІЯ СЕКВЕСТРА НА ИМѢНІЯ ЛИЦЪ, ПРИЧАСТНЫХЪ КЪ БЕЗПОРЯДКАМЪ, ВОЗНИКШИМЪ ВЪ ПОГРАНИЧНЫХЪ СЪ ЦАРСТВОМЪ ПОЛЬСКИМЪ ГУБЕРНІЯХЪ, И ДЛЯ ЗАВѢДЫВАНІЯ И РАСПОРЯЖЕНІЯ СИМИ ИМѢНІЯМИ.

1863 года марта 22-го.

По указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, правительствующій сенатъ слушали: 1) рапортъ министра внутреннихъ дѣлъ, за N. 845, что во исполненіе Высочайшаго повелѣнія внесенъ былъ имъ, министромъ внутреннихъ дѣлъ, въ комитетъ министровъ проектъ правилъ для наложенія секвестра на имѣнія лицъ, причастныхъ къ безпорядкамъ, возникшимъ въ пограничныхъ съ Царствомъ Польскимъ губерніяхъ, и для завѣдыванія и распоряженія сими имѣніями. Былъ управленій дѣлами комитета министровъ сообщилъ ему, министру внутреннихъ дѣлъ, отъ 16-го сего марта за N. 297-мъ, что означенныя правила удостоились Высочайшаго ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА разсмотрѣнія и утвержденія въ 15-й день сего марта. Донося объ этомъ правительствующему сенату, онъ, министръ внутреннихъ дѣлъ, препроводяетъ при семь вышеупомянутыя Высочайше утвержденныя правила, для надлежащаго распоряженія къ обнародованію оныхъ установленнымъ порядкомъ, и 2) прилагаемыми при семь Высочайше утвержденныя правила для наложенія секвестра на имѣнія лицъ, причастныхъ къ безпорядкамъ, возникшимъ въ пограничныхъ съ Царствомъ Польскимъ губерніяхъ, и для завѣдыванія и распоряженія сими имѣніями.

Правила для наложенія секвестра на имѣнія лицъ, причастныхъ къ безпорядкамъ, возникшимъ въ пограничныхъ съ Царствомъ Польскимъ губерніяхъ, и для завѣдыванія и распоряженія сими имѣніями. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ правила сіе разсмотрѣвъ и Высочайше утвердить соизволилъ, въ С. Петербургѣ, въ 15-й день марта 1863 года.

Подписалъ: управляющій дѣлами комитета министровъ, статсъ-секретарь Корниловъ.

1. Участіе въ безпорядкахъ, возникшихъ въ нѣкоторыхъ частяхъ западныхъ губерній, влечетъ за собою ответственность, какъ личную, такъ и по имуществу.
2. На имѣнія лицъ, причастныхъ къ безпорядкамъ, налагается, по распоряженію главнаго мѣстнаго начальства, секвестръ, въ обезпеченіе ответственности по имуществу.
3. Секвестру подлежатъ: находящіеся въ имѣніи, принадлежатія причастному къ безпорядкамъ лицу недвижимыя имѣнія всѣхъ наименованій, движимость и капиталы: въ банковыхъ билетахъ, акціяхъ и облигаціяхъ, не извѣстныхъ по общимъ положительнымъ законамъ отъ секвестра, а также въ наличныхъ деньгахъ и долговыхъ актахъ.
4. Секвестру подлежатъ равнымъ образомъ всякаго рода имущества, находящіеся у причастнаго къ безпорядкамъ лица во временномъ или пожизненномъ владѣніи, по какому бы то актамъ или документамъ ни было.
5. Секвестрованными имущества поступаютъ въ вѣ-

домство мѣстной палаты государственныхъ имуществъ.

§ 6. Дома въ городахъ, подвергаемые секвестру, могутъ быть поручаемы завѣдыванію мѣстнаго городского управленія.

§ 7. Передача секвестрованного имущества и всѣхъ относящихся къ оному документовъ, назначенному для управленія симъ имуществомъ лицу, производится чиновникомъ мѣстной полиціи или другимъ, по назначенію губернскаго начальства, по описи, составленной на простой бумагѣ, въ присутствіи двухъ благонадежныхъ свидѣтелей. При семь не воспрещается быть находящимся на лицо владѣльцу, членамъ его семейства, или управителю имѣнія.

§ 8. Въ описи не вносятся всѣ тѣ предметы, которые, по общимъ законамъ, остаются несостоятельными должникамъ при описи ихъ движимости.

§ 9. Имущества, состояща въ нераздѣльномъ владѣніи лица, причастнаго къ безпорядкамъ, съ другимъ, остаются въ управленіи другихъ владѣльцевъ, къ безпорядкамъ не причастныхъ; но при этомъ чиновникъ, назначенный для передачи имущества, вмѣстѣ съ лицомъ, которому порученъ приемъ оного, приводитъ въ точную извѣстность приносимый имѣніемъ доходъ и обявываютъ совладѣльцевъ, въ управленіи которыхъ остается имущество, подлинкою, чтобы они часть дохода, причитающуюся на долю лица, причастнаго къ безпорядкамъ, вносили въ палату государственныхъ имуществъ, по истребленіи каждаго полугодія.

§ 10. Тѣ изъ вышеупомянутыхъ имущества, которыя состоятъ въ арендованіи, содержаніи лицъ, не причастныхъ къ безпорядкамъ, по несомнѣннымъ контрактамъ, совершеннымъ до утвержденія настоящихъ правилъ, не отбрасываютъ отъ арендаторовъ; но сіи послѣдніе обявываютъ подлинкою вносить арендную плату, въ назначенные контрактами сроки, въ палату государственныхъ имуществъ.

§ 11. Министръ государственныхъ имуществъ снабдитъ подвѣдомственнаго ему палаты подробно инструкцію о всемъ касающемся ховиственнаго управленія секвестрованными имѣніями и отчетности по сему управленію.

§ 12. Всѣ нужные расходы по секвестрованнымъ имѣніямъ относятся на счетъ доходовъ съ этихъ имѣній.

§ 13. Изъ вырученныхъ съ секвестрованного имѣнія доходовъ производится безостановочно всѣ срочные платежи по займамъ изъ кредитныхъ установленій и поимущественнаго капитала, а также казенныхъ и земскихъ повинностей, и удовлетворяются всѣ частныя претензіи по несомнѣннымъ законнымъ долговымъ актамъ, выданнымъ до утвержденія настоящихъ правилъ.

§ 14. Деньги, остающіяся за всѣми нужными, допускаемыми, на основаніи сихъ правилъ, платежами и расходами по имѣнію, отсылаются въ государственный банкъ или конторы оного, для приращенія процентами.

§ 15. Владѣлецъ и семейство его изъ секвестрованного имѣнія удаляются; но если члены сего семейства не участвовали въ безпорядкахъ и не имѣя отдѣльнаго имущества, будутъ суждаться въ средствахъ къ существованію, то на содержаніе ихъ можетъ, по усмотрѣнію главнаго мѣстнаго начальства, быть выдаваема часть изъ чистаго дохода, остающагося за всѣми нужными, допускаемыми, на основаніи сихъ правилъ, платежами и расходами по имѣнію.

§ 16. Наложеній на имѣніе секвестръ продолжаетъ до имѣющаго послѣдовать, по окончательному прекращеніи безпорядковъ, распоряженія; но если бы и прежде того оказалось, что введенныя на владѣльца секвестрованного имѣнія обвиненія неосновательны, то, по распоряженію главнаго мѣстнаго начальства, секвестръ немедленно снимается и имѣніе возвращается владѣльцу со всѣми доходами, оставшимися за произведенными, на основаніи сихъ правилъ, платежами и расходами.

Высочайше утвержденное мнѣніе государственнаго совѣта.

На подлинномъ собственнаго ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою написанно:
„*Вамъ по сему, но съ тѣмъ, чтобы Хохрякову сроку казенной работы ограничить пятью годами.*“

Въ С.-Петербургѣ, 27-го февраля 1863 года.

МНѢНІЕ ГОСУДАРСТВЕННАГО СОВѢТА.

Государственный совѣтъ, въ департаментѣ гражданскихъ и духовныхъ дѣлъ, по разсмотрѣніи опредѣленія правительствующаго сената, 5-го департамента, о бывшихъ студентахъ Императорской медико-хирургической академіи: Василіи Хохряковѣ (22-хъ) и Петрѣ Беневоленскомъ (19 лѣтъ), о мѣщанинѣ Михаилѣ Митрофановѣ (21 года), и крестьянахъ: Михаилѣ Федоровѣ (17), Василіи Трифановѣ (18), Егорѣ Коженковѣ (23 лѣтъ) и Иванѣ Антоновѣ (21 года), признавъ ихъ, по собственному сознанію и обстоятельству дѣла, виновными: Хохрякова и Беневоленскаго — въ злоумышленномъ распространеніи возмутительныхъ воззваній, съ дѣлью возбудить въ неовиновенно верховной власти; Митрофанова, Федорова и Трифанова — въ имѣніи у себя одного изъ означенныхъ воззваній и въ передачу оного другимъ, впрочемъ безъ злаго умысла; Коженкова — въ недонесеніи, кому слѣдовало, на виновнаго въ чтеніи возмутительныхъ воззваній, и Антонова также въ недонесеніи о передачѣ ему подобнаго же воззванія.

Совершенно соглашаясь съ опредѣленіемъ правительствующаго сената о мѣрѣ наказанія всѣхъ сихъ лицъ за преступленія, ими совершенныя, согласно съ дѣствующими законами, государственный совѣтъ въ отношеніи одного изъ подсудимыхъ, а именно: Петра Беневоленскаго, принявъ въ уваженіе имѣющіяся въ дѣлѣ смягчающія вину его обстоятельства, и руководствуясь св. зак. (изд. 1857 г.) т. XV кн. I, улож. о нак. ст. 167 и 168, признавъ возможнымъ ходатайствовать предъ ГОСУДАРЕМЪ ИМПЕРАТОРОМЪ о смягченіи Беневоленскому, слѣдующаго ему, по закону, наказанія.

По симъ соображеніямъ государственный совѣтъ мнѣніемъ положилъ: утвердить по настоящему дѣлу заключеніе правительствующаго сената, и вслѣдствіе сего, на основаніи приведенныхъ въ томъ заключеніи законоуказовъ: 1) участь бывшего студента Императорской медико-хирургической академіи Петра Беневоленскаго повергнуть Монаршему милосердію, съ представлениемъ не благоугодно ли будетъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКУМУ ВЕЛИЧЕСТВУ Высочайше повелѣть: Беневоленскаго, по лишениіи всѣхъ правъ состоянія, вмѣсто ссылки въ каторжную работу въ крѣпостяхъ на пять лѣтъ и четыре мѣсяца, какъ по закону слѣдовало, сослать на поселеніе въ отдаленнѣйшія мѣста Сибири; 2) бывшего студента той же академіи Василія Хохрякова, лишивъ всѣхъ правъ состоянія, сослать въ каторжную работу въ крѣпостяхъ на девять лѣтъ, а за тѣмъ посылать въ Сибирь навсегда; 3) мѣщанина Михаила Митрофанова подвергнуть аресту на три недѣли, съ отлучкою потомъ подъ надзоръ полиціи на три года; 4) крестьянъ Василія Трифанова и Михаила Федорова наказатъ розгами, по пятнадцати ударовъ. (Бир. Вѣд.)

жора Jabłońskiego aby siedł na Proszowice, ze znajdującymi się przy mnie wojskami ruszyłem tuż za dragonami i wszędzie po drodze otrzymywałem doniesienia, że dragoni idą pełnym kłusem. Tymczasem powstanie, zabierając przemocą podwoły u włościan, spieszyli uciekać od ścigania, oczekując jednocześnie posiłków z Krakowa. Dragoni nareszcie dogнали ich на сухой границы въ черничовскимъ лѣсу о 6 вiorst od Иголомъ, gdzie po krótkim ostrzelaniu się, powstańcy pod dowództwem Waligórskiego rzuciwszy wszystkie broń, uszli za granicę. O dwie wiorst od granicy widny był oddział austriacki, który ich przyjął. Jak tego dnia tak i w wigilję piechota szła tuż za dragonami i uszła 40 wiorst w ciągu 10 godzin. 9-go t. m. zatrzymałem się ze wszystkimi wojskami na nocleg i dniówkę w Wawraczycach. W czernichowskim lesie dragoni odbili jeńców Polotjewa i 17-tu strzelców (z których 4 ciężko rannych).

Zebrałszy rzuconą przez powstańców broń, karabiny gwintowane i sztucce rozdano kozakom, a kilkadziesiąt rzezaków—włościanom. Wykaz pozostałej i przywiezionej do Kielec broni przy niniejszymъ waszej excellencji składam.

10-y dzień t. m. użyłem na odpoczynek żołnierzy i tym czasem posłałem do ks. Szachowskiego sztafetę, zawiadamiając o oczyszczeniu całej granicy w miechowskim powiecie, proponując mu przywrócenie kordonu. 11-go przyjeździł przez m. Słomniki, gdzie zatrzymałem oddział majora Jabłońskiego, otrzymałem też propozycję ks. Szachowskiego, abym mu zostawił jeszcze dwie rotы smołeńskiego pułku, co też uczyniłem 12-go po przybyciu do Miechowa, gdzie zostawione zostały 7-a i 8-a rota, a z pozostałymi powróciłem pomyślnie do Kielec.

W ciągu 10-dniowego pochodu, mimo ciągłej niepogody i forsowane codziennie przechodzi od 25 do 45 wiorst, chorych i znuzonych w oddziale zupełnie nie było; ranni, którzy nie mogli iść za oddziałem, zostawieni byli w Busku w tamiecznymъ wojennymъ półszpitalu.

Nareszcie poczytuję sobie za powinność donieść waszej excellencji, iż wszyscy służący w oddziale, i wszelkiego rodzaju broni zastępują na pochwałę za zupełnie sumienne, honorowe, bohaterskie zachowywanie się i wypełnienie swego obowiązku. W miejscowościach, któreśmy przechodzili, mieszkańcy okazywali namъ ufnosć zupełną, nie tylko po wsiachъ, lecz też i po miasteczkachъ; tak w Opawcu mieszkańcy za przybyciemъ tam powstańców, rzucili swe mieszkania i uciekli za Wisłę, po przybyciu zaś wojskъ, wszyscy powrócili do swychъ zajęć domowych. Włościanie w ogóle okazują niepokonaną przychylnosć rządowi, i chociaż niektórzy z nichъ jeszcze pozbawieni są prawnej administracji z powodu ucieczki lub nieobecności wójtów gmin, jednakże rządzą się i wykonywają swe obowiązki w zupełności. Wykaz zabitychъ i rannychъ tudzież portfel z odbitemi papierami przy niniejszymъ składam. Jeńców przywieziono do Kielec 62.

Przy raporcie złożono wykazy: 1) odbitej broni 2) o poniesionychъ stratachъ, z kąd się pokazuje, iż u powstańców zabrano broń: karabinów i sztuczek 204, pistoletów 2, szabel 40, bagnietów 131, kos 188, pik 256, 3 pancerze, 74 żelazców do pik i jedną tarczę z orłem polskimъ; strata w wojsku w ciągu tego czasu od 5 do 10 marca zawiera się w jednymъ sztab-oficerze (sztab-kap. Kierwanow) i 14 szeregowców zabitychъ, oraz w 2 oficerachъ i 28 żołnierzachъ rannychъ.

CESARZ JEGO MOŚĆ по прочтении рапорта пулковника Ченгеры, рачылъ власноручно написати: „*Полковникъ ЧЕНГЕРЫ поступовалъ dzielnie, i dla tego mianować go generał-majoremъ. Wszystkimъ sztab i ober-oficeromъ jego oddziału—podziękowanie w rozkazie, a żołnierzomъ по 1 rublu sr. na każdego.*“

(Inw. ros.)

О СЕКВЕСТРОВАНІИ МАЯТКОВЪ НАЛЕЖАЮЩИХЪ ДО ОСОБЪ ЗАМІЕСЪЗАННЫХЪ ВЪ НЕПОРЯДКАХЪ ВЫНИКЛЫХЪ ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ НАДГРАНИЧНЫХЪ ЗЪ КРОЛЕСТВОМЪ ПОЛЬСКИМЪ, ОРАЗЪ О ЗАВІДЫВАНІИ И ЗАРЯДАНІИ ТЕМИ МАЯТКАМИ.

1862 року 22 марта.

Въ skutku указу JEGO CESARSKIEJ MOŚCI w senacie rządzącymъ слuchano: 1) raportu ministra spraw wewnętrznychъ pod N-m 845, o tѣm, iż w wykonaniu Najwyższego rozkazu wniesiony zostałъ przezъ ministra spraw wewnętrznychъ do komitetu ministrówъ projektъ przepisówъ o sekwestracji majątków, należącychъ do osóbъ zamieszanychъ w nieporządkachъ, wynikłychъ w guberniachъ nadgranicznychъ zъ Królestwemъ polskimъ, oraz o zawiadywanіи i zarządzaniu temi majątkami. Obecnie zarządzający sprawami komitetu ministrówъ, zkomunikowałъ ministrowi spraw wewnętrznychъ 16-go marca N-r 297, iż rzezcone przepisy zaszczytowane zostały Najwyższemъ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI rozpatrzeniem i zatwierdzeniemъ 15-go tegożъ marca. Donosząc o tѣmъ senatowi rządzącemu, ministerъ spraw wewnętrznychъ załącza przy tѣmъ rzezcone Najwyższę zatwierdzone przepisy, aby się należało rozporządzić o ichъ ogłoszeniu kolejną przepisaną i 2) dołączeniu przy tѣmъ Najwyższę zatwierdzone przepisy o nakładaniu sekwestru na majątki osóbъ zamieszanychъ w nieporządkachъ wynikłychъ w guberniachъ nadgranicznychъ zъ Królestwemъ polskimъ, oraz o zawiadywanіи i zarządzaniu temiż majątkami.

PRZEPISY O SEKWESTRACJI MAJĄTKÓWъ НАЛЕЖАЮЩИХЪ ДО ОСОБЪ ЗАМІЕСЪЗАННЫХЪ ВЪ НЕПОРЯДКАХЪ, ВЫНИКЛЫХЪ ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ НАДГРАНИЧНЫХЪ ЗЪ КРОЛЕСТВОМЪ ПОЛЬСКИМЪ, ОРАЗЪ О ЗАРЯДАНІИ И ЗАВІДЫВАНІИ ТЕМИЖ МАЯТКАМИ.

CESARZ JEGO MOŚĆ przepisy te rozpatrywał i Najwyższę zatwierdziłъ raczylъ, w St.-Petersburgu 15-go marca 1863 roku.

Podpisałъ: zarządzający sprawami komitetu ministrówъ sekretarzъ stanu Kornilowъ.

§ 1. Udziałъ w nieporządkachъ, wynikłychъ w niektórychъ częściachъ gubernij zachodnichъ, pociąga за собою odpowiedzialnośćъ такъ osobistą, jako też i на majątku.

§ 2. На majątki osóbъ zamieszanychъ w nieporządkachъ, nakłada się, zъ rozporządzenia głównejъ zwierzchności miejscowej, sekwestr, dla ubezpieczenia odpowiedzialności spадającej на majątekъ.

§ 3. Podpadająъ sekwestracji: zostające w cesarstwie, należące do osóbъ zamieszanychъ w nieporządkachъ, nieruchomości majątki wszelkiego rodzaju, ruchomość i kapitały, w biletachъ bankowychъ, akcjachъ i obligacjachъ, niewyjętychъ podługъ gólnychъ prawъ obowiązującychъ od sekwestracji, tudzież w gotówiznie i aktachъ obligacyjnychъ.

§ 4. Równieżъ podlegająъ sekwestracji wszelkiego rodzaju majątności zostające w posiadaniu osóbъ zamieszanychъ w nieporządkachъ czasowo lub dożywotnie за jakimkolwiekъ bądźъ dokumentemъ.

§ 5. Majątności sekwestrowane oddają się w administrację miejscowej izby dóbr państwa.

§ 6. Domy sekwestrowane по miastachъ mogą być od dawane w administrację miejscowego zarządu miejskiego.

§ 7. Oddanie sekwestrowanego majątku, jako też wszelkichъ dotyczącychъ oного dokumentówъ, osobie mianowanej administratoremъ tegożъ majątku, uskutecznia się przezъ urzędnika policji miejscowej, albo też innego urzędnika zъ rozporządzenia władzy gubernialnej, podługъ opisanія на prostymъ papierze, w obecności dwóchъ wiarogodnychъ świadkówъ. Przy tѣmъ nie wzbrania się znajdowaćъ osobiscie właścicielowi, członkomъ jego rodziny lub rządcy majątku.

§ 8. Do opisanія niezaciągają się wszystkie тѣ przedmioty, które podługъ prawъ gólnychъ pozostająъ dla dłużnikówъ niewypłatychъ przy opisanіи ichъ majątności.

§ 9. Majątki będące w nierozdzielnymъ posiadaniu osoby zamieszanej w nieporządkachъ zъ innymiъ osobami, zostają w administracji tychъże innychъ posiadaczy niezamieszanychъ w nieporządkachъ; lecz przy tѣmъ urzędnikъ delegowany do oddawania majątku wespółъ zъ osobą, której polecone zostało przyjęcie oного, ściśle wyliczają dochódъ zъ tegożъ majątku i obowiązują wespółъ posiadaczy, w których administracji zostaje majątekъ, piśmiennie, aby ci częśćъ dochodu, przypadającą на zamieszanego w nieporządkachъ, opłacali do izby dóbr państwa по upływie każdego półrocza.

§ 10. Takie zъ wyjątkami pozostająъ majątki co są w dzierżawie u osóbъ niezamieszanychъ w nieporządkachъ, za kontraktami niewątpliwymi, zawartymi przedъ zatwierdzeniemъ przepisówъ niniejszychъ, nieodbierają się odъ dzierżawcówъ; lecz ci ostatni obowiązują się piśmiennie opłacać sumę dzierżawną do izby dóbr państwa w terminachъ wskazanychъ kontraktemъ.

§ 11. Ministerъ dóbr państwa przesłałъ do podwładnychъ mu izbъ szczególową instrukcję o wszystkimъ, co się dotyczy administracji gospodarskiej w majątkachъ sekwestrowanychъ, jako też i o sprawozdaniachъ zъ tѣjże administracji.

§ 12. Wszystkie rozchody odnoszące się do sekwestrowanychъ majątkówъ zaliczają się на rachunekъ dochodówъ zъ tychъże majątkówъ.

§ 13. Zъ otrzymanychъ zъ majątkówъ sekwestrowanychъ dochodówъ uskuteczniają się bezъ przerwy wszelkie opłaty terminowe długówъ do instytucji kredytowychъ i kapitału pojezuickiego, oraz opłaty skarbowychъ i ziemskichъ powinności, również zaspokajają się wszystkie prywatne pretensje за niewątpliwymi prawnymi obligami, wydanymi przedъ zatwierdzeniemъ przepisówъ niniejszychъ.

§ 14. Pieniądze, pozostałe по uskutecznieniu wszystkichъ opłat i rozchodówъ dozwolonychъ на mocy przepisówъ niniejszychъ odsyłają się do banku państwa на procent.

§ 15. Właściciele i rodzina jego usuwają się zъ majątku sekwestrowanego; lecz jeśli członkowie jego rodziny nie brali udziału w nieporządkachъ i nie mającъ osobnego majątku będą potrzebowali środkówъ egzystencji, wtedy ra utrzymanie ichъ może być, podługъ uznania głównejъ zwierzchności miejscowej, wydawana częśćъ dochodu czystego, zostająca по opłacie wszystkichъ potrzebnychъ, dozwolonychъ на mocy przepisówъ niniejszychъ wydatkówъ i rozchodówъ.

§ 16. Sekwestracja majątkówъ trwa aż до mającego nastąpić по usunięciu nieporządkówъ rozporządzenia; lecz jeśliбы i przedъ tѣmъ pokazało się, iż rzucone на posiadacza zasekwestrowanego majątku обвиненія były niesłuszne, то zъ rozporządzenia głównejъ zwierzchności miejscowej, sekwestracja niezwłocznie się zdejmuje i majątekъ oddaje się właścicielowi zъ wszelkimi dochodami, jakie zostaną по uskutecznieniu на mocy tychъże przepisówъ opłat i rozchodówъ.

Najwyższę zatwierdzone zdanie Rady państwa.

Na oryginalne Własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„*Ma być wedługъ tego, lecz zъ tѣmъ, aby Chochrakowier termin robótъ ciężkichъ ograniczyć на pięć latъ.*“

St.-Petersburg 27 lutego 1863 roku.

ZDANIE RADY PAŃSTWA.

Rada państwa, w departamencie spraw cywilnychъ i duchownychъ, по rozpatrzeniu postanowienia senatu rządzącego, 5-go departamentu, o byłychъ studentachъ Cesarskiej medyko-chirurgicznej akademii Bazylimъ Chochrakowie (22) i Piotrze Benewoleńskimъ (19 lat) o mieszczeniu Michale Mitrofanowie (21) i włościanachъ: Michale Fiedorowie (17 l.) Bazylimъ Trytonowie (18 l.) Grzegorzemъ Koczenkowie (23 l.) i Janie Antonowie (21 lat) uznala ichъ skutkiemъ własnego zeznania i okoliczności sprawy, winnymi: Chochrakowa i Benewoleńskiego — złomysnego rozglaszania podburzającychъ proklamacji, w celu spowodowania nieposłuszeństwa władzy Najwyższej; Mitrofanowa, Fiedorowa i Trytonowa — posiadania jednej zъ takichъ proklamacji i rozdawania onychъ innymъ, zresztą bezъ złej woli; Koczenkowa — niedoniesienia komu należy, o czytającychъ podburzające proklamacje, i Antonowa również winnymъ niedoniesienia o udzieleniu mu podobnejъ proklamacji.

Zgadając się zupełnie зъ postanowieniemъ senatu rządzącego co do stopnia kary wszystkichъ tychъ osóbъ, за преступства przezъ nie popełnione, zgodnie zъ istniejącymъ prawemъ, rada państwa, co do jednego zъ обвинionychъ, a mianowicie: Piotra Benewoleńskiego uwzględniła znajdujące się w aktachъ zmniejszające winę jego okoliczności i на mocy zb. pr. (wyd. 1857 r.) t. XV ks. 1 kod. kar. art. 167 i 168, uznala за możebne просićъ NAJJAŚNIEJSZEGO PANA o zmniejszenie Benewoleńskiemu należnej mu podługъ prawa kary. Zъ tychъ uwagъ rada państwa zъ danіемъ postanowienia: zatwierdzić decyzję senatu rządzącego i skutkiemъ i w mocy zacytowanychъ w niejъ prawъ: 1) los byłego studenta medyko-chirurgicznej akademii Piotra Benewoleńskiego poddać miłosserdziu MONARCHY zъ przedstawieniemъ, czy nie raczę NAJJAŚNIEJSZY CESARZъ Najwyższę rozkazać: Benewoleńskiego, pozbawiwszy wszystkichъ prawъ stanu, zamiastъ zeznania do robótъ ciężkichъ w fortecy на latъ pięć, zesłać на osiedlenie do najdalszychъ miejscъ Syberji; 2) byłego studenta tѣjże akademii Bazylego Chochrakowa a, pozbawivszy wszystkichъ prawъ stanu, zesłać do robótъ ciężkichъ w fortecy на latъ dziesięć, a następnie osiedlić w Syberji на zawsze; 3) mieszczanina Michala Mitrofanowa a, pozbawivszy wszystkichъ prawъ stanu, zesłać do robótъ ciężkichъ pod dozórъ policji на trzy lata; 4) włościan Bazylego Trytonowa i Michala Fiedorowa ukarać różgamъ każdemu по piętnastu.

Kurjer Wileński wychodzić będzie w drugim kwartale, od 1 kwietnia do 1 lipca 1863 r., trzy razy na tydzień, we wtorki, czwartki i soboty, w tym samym składzie i kierunku jak dotąd.

Przeto, dla uniknięcia zwłoki lub nieregularności w przesyłce, łaskawi prenumeratoremie upraszają się o weznesne zgłaszanie się z dokładnie oznaczonymi adresami.

Z powodu, iż niektóre urzędy pocztowe nie przyjmują posyłek pieniężnych do Wilna, Redakcja ma zaszczyt uprzedzić, iż życzący prenumerować Kurjera Wileńskiego mogą się zgłaszać z prenumeratą listownie, a pieniądze należne wysyłać później, gdy urzędy pocztowe do ich przyjmowania otrzymają upoważnienie.

CENA GAZETY:

Kwartalnie (od 1 kwietnia do 1 lipca)	3
w Wilnie rs.	3 k. 50.
z przesyłką	3 k. 50.
Miesięcznie	1.
Półrocznie	5.
z przesyłką 6.	
Rocznie	10.
z przesyłką 12.	

(Za trzykrotne ogłoszenie, od wiersza, kop. 17. Pp. księgarze, domy handlowe, oraz osoby prywatne, które często udzielać będą ogłoszenia, otrzymują za porozumieniem się, znaczne ustępstwa).

Przedpłata przyjmuje się: w Wilnie, w kantorze Redakcji, przy ulicy Dworcowej.

w Kownie u p. Emila Mrongowjusza.

w Mińsku u p. Prokopowicza.

w Kijowie u p. Idzikowskiego.

w Żytomierzu u p. Butkiewicza.

w Kamieńcu Pod. u p. Kallenbacha.

w St.-Petersburgu u pp. Wolfa i Kraszeninnikowa.

w Moskwie u p. Czerepinina ul. Nikol'ska, d. hr. Szeremetiewa.

w Warszawie w księgarniach Celsa Lewickiego, Friedlejusza, oraz w domu handlowym Henryka Dębskiego, Gregorowicza i sp.

W miejscach wyżej wskazanych przyjmują się również i ogłoszenia dla wydrukowania w Kurjerze Wileńskim.

Redaktor A. H. Kirkor.

POGLĄD OGÓLNY.

Wilno, 27 marca.

Izba poselska turyńska postępuje w robocie uchwały praw skarbowych i zakończy ją ustaleniem budżetu spraw zagranicznych. Zdaje się, że sejm, od lat 3-ich już trwający, po zagłosowaniu tego budżetu zostanie zamknięty; nowy zaś otworzy się między 15-m a 20-m kwietnia. Komisja, której poruczone zbadanie zbójstwa w krajach neapolitańskich, mianowała swym sprawozdawcą posła Massari, który na początku odnowienia obrad, złoży swoją pracę. Nowy minister spraw zagranicznych, p. Visconti-Venosta, dał się poznać izbie poselskiej pierwszą wyreczoną w niej mową, która wywołała powszechne oklaski. Uważano to za dobrą wróżbę dla przyszłego zawodu młodego męża stanu. Hr. Aresse wrócił już do Turynu; rzecz prosta, że gdy podróż jego była zupełnie pofuła, powszechność nie dowie się natychmiast o skutkach rozmów jego z Napoleonem III.

Minister spraw wewnętrznych, p. Peruzzi, wydał nowy okólnik do prefektów, w którym zasięga ich zdania, co do najlepszej drogi, mogącej doprowadzić do decentralyzacji, bez zachwiania atoli jednolitości.

Dienniki rzymskie napełnione są szczegółami świętych obchodów, z powodu mianowania od razu tylu kardynałów. Listy poufne donoszą o zdarzeniu, dotąd prawie bezprzykładnym. Nowy kardynał Pentini miał dodać do zwykłej rotacji przysięgi następane wyrazy: „z zastrzeżeniem wszystkiego, co poczytam za stanowcze dla dobra kościoła”. Kardynał-dziekan Mattei miał przeciw tej zmianie rotki zaprotestować; kardynałowie między sobą szeptali; ojciec s. zdawał się nie zwracać na to uwagi. Domyślają się, że ksiądz Pentini, przysięgając na utrzymanie całości państw kościelnych, miał na myśli możliwość układow z Włochami. Uderzyło to wszystkich, tym więcej, że ksiądz Pentini w roku 1848 był jednym z najgorętszych zwolenników reform Piusa IX-go. Oczekiwaną oddawna beatyfikacją królowej Krystyny sabaudzkiej, matki Franciszka II-go, przyszła nakonieć do skutku. Wyrok zgromadzenia kardynałów — papież rozkazał odesłać na zwykłe roztrząsanie; ale pewny skutku, zwrócił się do kardynała Riario Sforza i rzekł z natchnionym obliczem: idźcie powiedzieć królowi neapolitańskiemu, że matka jego jest w niebie.

Całe wyższe duchowieństwo rzymskie najmocniej sprzyja wyprawie meksykańskiej; kierunek ten nadal trzy biskupi tej rzezypospolitej, wygnani przez Juareza, a znajdujący się teraz w Rzymie. Towarzystwo jezuosowe otacza ich szczególną opieką; to żywe współczucie dla wyprawy francuskiej w Meksyku tak ogarnęło umysły, że z największą niecierpliwością oczekiwane są wieści od generała Forey. Nakoniec wielki postęp został w Rzymie dokonany. Ojciec s., dowiedziawszy się,

Część Nieurzędowa.

że herszt Pillone, rozgromiony w neapolitańskim, schronił się do Conca, wioski na bagnach Pontyńskich używającej przywileju ochrony, to jest, że żaden zbrojca choćby największy popełnił zbrodnię, skoro w Conca lub Campo-Morto stanie, już uwiezonym być nie może; — dowiedziawszy się nadto, że kilku niegodziwców należących do jego bandy świeżo zamordowali tam jednego dzierżawcę i jego żonę, we wzruszeniu godnym Syxtusa V zawołał: O balić ten przywilej w ciągu 12 godzin! Jakoż natychmiast wysłano żandarmów i Pillone w kajdanach został przywieziony do Rzymu.

We Francji otrzymano d. 1-go kwietnia gońca z Meksyku, który przywiózł wiadomości od wojska z d. 22 lutego. Wówczas generał Forey znajdował się jeszcze w Orizaba, ale najazutrz miał z głównym sztabem swoim wyruszyć do Queholac, dokąd wezwał wszystkich generałów i naczelników służby na dzień 28-my, dla naradzenia się z nimi o wszystkich szczegółach pochodu na Pueblę i udzielenia im ostatnich rozkazów. W Orizaba miał zostawić jeszcze na dni kilka generała Neigre, dla dopilnowania wyjścia ostatnich pociągów i urzędowania odwodowej straży. Główny skład żywności i zapasów znajduje się w Queholac; stanowisko to aż do zdobycia Puebli dostarczać ma wszystkich potrzeb dla wojska; liczne pociągi sprowadzają codziennie przedmioty wszelkiego rodzaju. Stan zdrowia wojska jest najpożądalszy. Batalion egipski, przeznaczony do trzymania zalogi w Vera-Cruz, już tam przybył. Od ostatnich wiadomości, jedna tylko utarczka stoczona została z nieprzyjacielem. Generał Bazaine, dowiedziawszy się dnia 11 lutego, że Meksykianie mają zamiar napasać w powrocie na wysłane do Perote pociągi, dla zabrania żywności i sprowadzenia żołnierzy przywróconych do zdrowia w szpitalach, wyprawił generała de Mirandol do Ojode Agua, dla czuwania tam w danym razie nad pociągami, mającym przybyć d. 12 lutego do Vintilla. Rzeczywiście oddziały generałów meksykańskich Aurellano i Carbajal, w liczbie 600 jazdy, natarły na pociąg. Już półkownik Garnier, przeprowadzający pociąg, był w gotowości do odparcia nieprzyjaciela, kiedy ukazała się kolumna generała de Mirandol. Wówczas Meksykianie nagle cofnęli się, aż do podnóża gór blisko San-Juan de Los Llanos i uszykowali się tam do boju. Półkownik du Barail, za otrzymanym rozkazem, posunął się naprzód z dwoma szwadronami, wspartymi przez 51 półk pieszoty; przybywszy nad głęboki jar, za którym znajdowały się wojska meksykańskie, wystąpił strzelcami afrykańskimi, którym udało się odkryć przejście i zająć tył Meksykanom, którzy postrzeższy niebezpieczeństwo poszli w rozsypek, przyczem Francuzi zachwycili 15 koni i około 100 strzelb.

Dienniki paryżskie cieszą się, że bezkrólowie w Grecji wzięło przecież koniec. Zgromadzenie narodowe ateńskie przyjęło jednomyślnie podanego kandydata przez Anglię. Król duński z gory oświadczył, że pozwała krewnemu swojemu przyjąć koronę, warując atoli, że gdyby starszy syn księcia Chrystjana, Fryderyk (urodz. 3 czerwca 1843) domniemany dziedzic korony duńskiej zszedł bezpomyślnie, wówczas wybrany dzisiejszy król grecki musiałby zrzec się helleńskiego berła i wrócić dla objęcia rządów Danii.

Zatargi między przedstawicielstwem narodowym pruskim a rządem, już zaczynają wydawać gorzkie owoce w stosunkach zewnętrznych tego państwa. Pod wyzwolonym kierunkiem księcia Hohenzollern i hrabiego Schwerin, Prusy weszły na drogę stopniowego zlewania się mniejszych księstw niemieckich w jednolitą całość. Już księstwo Hohenzollern-Sigmaringen wcieliło się zupełnie do korony pruskiej; już pozawierane konwencje wojskowe torowały i dla innych krainów podobną przyszłość; księstwo zaś Brunswickie, będące dziś pod panowaniem księcia Augusta (urodz. 25 kwietnia 1806) bezżennego i bezdzietnego, miało według wszelkiego prawdopodobieństwa zlać się z Prusami. Od czasu atoli wstępczego kierunku, w jakim Prusy poszły, tak książę August, jak jego poddani zaniechali tej myśli, i rząd brunswicki zawarł z rządem hanowerskim ostateczny traktat, mocą którego panowanie nad Brunswikiem przejdzie na królów hannowerskich, przedstawiających dzielnicę brunswicko-luneburską, pod warunkiem, że oba kraje zachowają swój własny rząd i udzielnność, i że związek między nimi będzie tylko czysto osobisty.

Z Egiptu nadeszła zasmucająca wiadomość. Wice-król Ismail-Pasza, który rzędy swoje zagał tak chwalebnie od potwierdzenia umowy poprzednika swojego zawartej z panem de Lesseps, przedsiębiorcą kanału Suezkiego, — ujrzał zagrożone życie przez niegodziwy spisek. Szczęśliwie odkryto ten zamach d. 20 marca i uwieziono winnych. W ich liczbie znajduje się jeden z szeików, używających wielkiego wpływu, zwany Nazybex, zawiadowca majątków Mustafy-Paszy i dwaj inni urzędnicy tegoż księcia. Jest to brat panującego wice-króla; zajmuje on dziś posadę ministra skarbu w Konstantynopolu. Jeszcze nie odkryto, czy sam Mustafa wiedział o zamachu i czy spiskowi w razie powodzenia, jemu rzędy oddać mieli. Ismail-Pasza rozkazał sług brata swojego odesłać do Stambułu, gdzie Sułtan doleć ich rozstrzygnie; innych spiskowców wyprawiono do Sennaar do Fez-Oghl. Skoro ta wiadomość gruchnęła po Egipcie, wrażeń było ogromne, lecz spokojność wracać już poczęła. Ismail-Pasza otoczony został z tego powodu największymi wodami miłości ludu i osady europejskiej w Egipcie, bo rzeczywiście początki jego panowania zapowiadały najpikniejszą przyszłość. Sułtan Abdul-Azis, który d. 4 kwietnia wypłynął do Egiptu, obecnością swoją zapewne przyczyni się do zatarcia bolesnego wrażenia, jakie ten wypadek w kraju sprawić musiał.

Nadeszła też niemiłą smutną wiadomość o powstaniu w San-Domingo. Część

Izabella podeszła do okna i postrzegła ledi Mount-Severn, siedzącą w niskiej karecie, do której zaprzężony był mały konik p o n y. Kapitan Lewison trzymał lejce.

Po wyjeździe ledi Mount-Severn Wiljam koniecznie prosił Izabellę, ażeby z nim zeszła na dół, upewniając, że tam nikogo nie spotkają. Izabella zgodziła się na to, ale za ledwo weszli do bawialnego pokoju, służący podał Izabelli na tacy kartkę i powiedział:

— Jakiś pan, chce się z ledi widzieć.

— Ze mną? — ze zdziwieniem spytała młoda dziewczyna. — Pewność się omylił i miałeś powiedzieć z ledi Mount-Severn.

— Owszem, z ledi, on się pytał o ledi.

Izabella wzięła kartkę i po przeczytaniu jej zawołała: — Ach! to pan Carlisle! proś przedź.

Dziwnie nieraz los kieruje ludźmi: to wtrąci ich w nędzę i smutek, to znowu wzbogaci i nagrodzi szczęściem a często najpowszedniejsze nawet, nie nie znaczące okoliczności sprowadzają nadzwyczaj ważne wypadki w życiu człowieka. Jeden z klientów pana Carlislea podróżując po Anglii, zachorował nagle i niebezpiecznie w małym miasteczku Castle-Merling. Interesa chorego, były zagnatwane i dla tego na żądanie jego oznajmiono adwokatowi przez telegraf o chorobie jego klienta, prosząc go, aby pośpieszył dla napisania testamentu. Podróż ta, mało znacząca na pozór dla Carlislea, sprowadziła jednak ważne następstwa, mające wielkie znaczenie w jego przyszłości.

Adwokat wszedł do pokoju, bez wymuszenia, zrecznie, z wykintniami ruchami światowego człowieka. Jego twarz sympatyczna i wyraziście wejrzenie posiadały cechę zadumy. Izabella podeszła na spotkanie jego, wyciągnęła rękę i zaledwie mogła ukryć swą radość.

— Jaka przyjemna niespodzianka dla

hiszpańska wyspy, wróciła dobrowolnie przed 2-ma laty pod panowanie królowej Izabelli. Tymczasem zwinienie wojska narodowego miejscowego i zastąpienie go półkami europejskimi do tego stopnia rozlało mieszkańców San-Domingo, że chorągiew rokосу podniesioną została. Wiadomości są jeszcze dosyć niejasne, ale to pewna, że wielkocześna Hawany wysłał znaczne siły, albo dla poskromienia wybuchego już rokосу, albo dla stłumienia go w zawiązku.

Berlin 28 marca. Posłowie Stablewski, Kantak i Zoltowski, składają w izbie poselskiej następną interpelację.

Po rozmaitych miejscowościach pruskich, przyległych królestwu Polskiemu w Poznaniu, w Gnieźnie, we Wrzeszowie, w Brodnicy, i t. d. uwieziono wiele osób z powodów politycznych. W ich liczbie znajdują się poddani rossyjscy i inni, którzy przekroczyli granicę i poddani pruscy, którzy nie przekroczyli granicy polskiej. Nie zatrzyma nas ta okoliczność, że wielu z nich prowadzono skrepowanych między sobą powozami, ani krążące pogłoski, o srogim obchodzeniu się z nimi, bo to należy wprzód sprawdzić; ale ograniczyć się tym co się ściągają do poddanych tego kraju i oczekiwaniem, czy ze śledztwa okaże się, że rozporządzenia ustaw były szanowane, tak przy ich schwytaniu, jako też uwiezieniu i czy to uwiezienie było prawne. Co się zaś tyczy poddanych rossyjsko-polskich, zważywszy, że mimo wątpliwą prawość konwencji wydawania z d. 8 sierpnia 1857 i chociaż warunki ewentualnie mogące być zastosowanemi nie mówią o odsyłaniu do sąsiedniego państwa (§ 23), to odsyłanie miało miejsce, jak się to okazuje z wydania dokonanej w Toruniu; obawa nowych podobnych wydań, przeciwna w obecnych okolicznościach wszelkiemu uczuciu ludzkości, zdaje się być usprawiedliwioną.

Z tych przyczyn, niżeli podpisani zapytują ministrów i chcą wiedzieć, czy rząd ma zamiar nakazywać wydanie poddanych rossyjsko-polskich teraz uwiezionych, w taki sam sposób, jak to miało miejsce przez bezpośrednie oddanie władzom rossyjskim w Aleksandrowie 4-ech osób zatrzymanych w Toruniu. (Journ. de St. Petersburg, 21 marca (2 kwietnia).

Berlin 30 marca. P. von Sybel podał następną interpelację, popartą przez wielką k. liczbę posłów, mającą być odczytana we wtorek d. 31 marca.

Niżej podpisany czyni następane pytanie:

1) Ile wynoszą dotychczasowe rozchody, wydatkowane przez rząd królewski na zesrodowanie wojsk na granicach Polski.

2) Z jakich summ brano aż dotąd pieniądze na te rozchody? (Journ. de St. P. 22 marca (3 kwietnia).

Berlin 31 marca. Izba poselska na dzisiejszym posiedzeniu przystępuje do roztrząsania prośb, ślągających się do spraw Polskich.

Sprawozdawca, poseł Asmann, oznajmuje, że jeszcze weszła w tymże przedmiocie jedna prośba.

mnie — powiedział. — Bardzo jestem rada widzieć pana.

— Interes przywołał mnie do Castle-Merling. Nie śmiałem wyjeżdżać, nie złożywszy wprzód ledi mego uszanowania. Powiedziano mi, że lorda Mount-Severn niema w domu.

— Wyjechał do Francji — odpowiedziała Izabella. Albożem nie przepowiedziała, że się raz jeszcze zobaczymy? Czy pan pamięta przepowiednię moją? Pan...

Izabella zamilkła. Przypomniała sobie bilet bankowy i przerwała rozmowę. Bilet był zmieniony i część pieniędzy wydana, wspomnienie to mocno ją zmieszalo. Ale w jej położeniu inaczej być nie mogło. Lord rzadko kiedy był w domu, a prosić pieniędzy u ledi Mount-Severn, to było to samo, co narażać się dobrowolnie na poniżenie i nową obrazę. Pan Carlisle zauważał zmieszanie Izabelli, ale nie wiedział czemu to przypisać.

— Sliczny chłopczyzna — powiedział, pieszcząc się z dzieckiem.

— To Wiljam Wane, syn lorda Mount-Severn.

— Jestem pewny, że to dobre i szczerze dziecko, — powiedział adwokat, wpatrując się w otwartą i przesliczną twarzyczkę chłopczyka. — Wiele masz lat Wiljamku?

— Sześć lat — śmiało i przedko odpowiedział chłopczyzna.

Chcąc ukryć zmieszanie swoje, Izabella nachyliła się do dziecka i powiedziała: — To pan Carlisle, człowiek, który był dla mnie bardzo dobry.

Dziecię uważnie spójrzało na adwokata, jak gdyby dla tego, żeby się dowiedzieć z kim ma do czynienia.

— Będę pana bardzo kochać, kiedy pan będziesz dobrym dla Izabelli.

— Bardzo, bardzo dobry, — szepnęło młode dziecko.

(D. c. n.)

IZABELLA.

PRZEZ PANIĄ WOOD.
(Przekład z angielskiego.)
(Dalszy ciąg, ob. N. 32).

XII.

Dziesięć dni ledi Izabella mieszkała sama jedna w Castle-Merling, nareszcie lord i ledi Mount-Severn wrócili z Londynu. Hrabia uprzejmie spotkał siostrę, hrabina była jak zwykle dość grzeczną. W jej znalezieniu się jednak przebiła się duma i ton opiekunki, co mocno ją trzęsło Izabellę; poniżenie takie ją oburzało. Z tego można sobie wyobrazić co nastąpiło później, skoro przy pierwszym widzeniu się ledi Mount-Severn nie mogła panować nad sobą. Drobiazgowo zaczęła, zupełny brak uwagi, ciągle niezadowolone przyprawiały wkrótce Izabellę do rozpaczki i zmusiły ją myśleć nad wyszukaniem dla siebie innego przytulku.

Zdawało się, że ledi Mount-Severn żyła dla tego, ażeby się wszyscy nią zachwycali; otaczała się ludźmi, którzy jej pochlebiali i wynosili pod niebiosa. Była kokietką w wysokim stopniu, jednak wabność jej nie przekraczała nigdy granic przyzwoitości; nigdy się nikim nie zajęła i dla tego nie naraziła się na żadne gawędy. Nigdy nie zapraszała do siebie pięknych kobiet, unikała nawet ich znajomości; łatwo więc pojąć, że bardzo była niera da widzieć, że w jej domu zamieszkała taka piękność jak Izabella. Prześladowaniom nie było końca, szczególniej na Boże Narodzenie, kiedy do Castle-Merling zebrano się wielu młodych ludzi, którzy widocznie oddawali pierwszeństwo Izabelli i byli dla niej daleko grzeczniejsi i bardziej nadskakujący, niżeli dla hrabiny, którą to oburzało, a mszcząc się i zapominając nawet o przyzwoitości, na każdym kroku dawała jej dowody lekceważenia. Lord, z powodu śmierci jednego z dwóch małych synków

swoich, zmienił poprzedni swój zamiar jechania na święta do Londynu. Hrabina mieszkała do miesiąca maja w Castle-Merling, hrabia zaś większą część zimy przepędził w majątku Mount-Severn, gdzie przebudowywał zamek. W kwietniu niedziela stara pani Lewison przyjechała z wnikiem swoim kapitanem Lewison do Castle-Merling, z zamiarem zabawienia tam czas jakiś. Z początku wszystko szło dobrze, zdawało się, że wszyscy żyją w największej zgodzie, ale był to tylko zewnętrzny spokój. Zazdrość ledi Mount-Severn wyszła z granic, gdy zauważała, że kapitan nadskakuje Izabelli.

W wielki piątek przed obiadem, Izabella poszła z młodszym synem lorda, Wiljamem, na przechadzkę. Kapitan ich dopędził i prawie do obiadu przechadzali się razem. Ledi Mount-Severn, zajęta babką, cały ten czas była z nią i nie mogła wyjść z domu. Zaledwie Izabella wróciła z przechadzki w rannym ubiorze i zawołała służącą Marvel, ażeby się przebrać, w tym otworzyły się drzwi i zardzośna ledi gwałtownie wpadła do pokoju.

— Gdzie byłaś? — spytała, zadyszczanym od gniewu głosem.

Izabella natychmiast zrozumiała o co rzecz idzie.

— Przechadzaliśmy się w parku — odpowiedziała.

— Jak śmiesz tak się kompromitować? — Nie rozumie pani? — odrzekła młoda dziewczyna, której serec zawrzało od gniewu.

— Albożemy ci mało dobrodziejstw wysłuchiwać, dając ci przytulęk w domu naszym, że chcesz go zniesławiać? Trzy godziny z rządu, krył się w lesie z młodym człowiekiem, to bezwstydnie z twę strony! Od czasu jak kapitan przyjechał, jedynym twojem zajęciem jest, przez cały dzień zalecać się do niego...

Nareszcie Izabella straciła cierpliwość i nawzajem jej się odjęła. Do głębi duszy wstrząsła ją obrazą, jakiej doznała

Posel Libelt rzekł: Rzeczono prośby niezna-
lazły zadosyćuczynienia, ani w rezolucji d.
28 lutego, ani przez niewprowadzenie do wy-
konania konwencji. Nie znalazły go w pierw-
szej, ponieważ minister spraw zagranicznych
oświadczył, że nie może nie zarecać; ani
w drugim razie przez niewykonanie konwen-
cji, ponieważ zamiary i dążności rządu prus-
kiego pozostały jednostajne. Ale to bynajmniej
nie usprawiedliwia stożsami, jakie mamy
przed oczami, widoków pruskich z widokami
rosyjskimi.

Na dowód, że nie zmienilo się w Księ-
stwie Poznańskim, mówca przytacza wiele
zdarzeń. Rząd nie przestaje wysyłać do Rosji
Polaków, którzy przechodzą na ziemię prus-
ką. Rząd austriacki inaczej działa; nie nę-
ka Polaków, dopóki ci nie przeciw niemu nie
przedsięwzię.

Co do zbrojnego przekraczania granic przez
oba państwa, istnieje wspólność działania; mia-
ło to jeszcze miejsce 29 marca. Mówca widzi
się zniewolonym przez wiele zamieszanych
do siebie nalegających obywateli przy tej wiadomo-
ści, chociaż Ukazicielel rządowy jej
zaprzeczył. Żąda więc, aby prośba została
przyjęta dla wzięcia jej pod rozbiór. Głosować
będzie za odesłaniem jej do komisji, ale wolał-
by, aby izba uchwałała nową rezolucję.

Posel von Roenne mówi, że izba
powinna coś więcej uchwalić nad rezolu-
cją 28 lutego i powiedzieć, że konwencja
czyli kartel w niczym rządu nie obowiązuje.
Konwencja powinna mieć sankcję izby, lecz
tej sankcji nie żądano. Mówca kończy wyma-
ganiem, aby konwencja została ogłoszona z a-
nieobowiązująca i aby to przełożenie
odesłać do komisji. Prezes odpowiada, że
jeżeli przełożenie będzie podane prawidłowie,
zostanie też prawidłowie rozstrągnięte.

Posel Virchow mówi, że bez tej kon-
wencji, która ciągle odnawiana zawsze ukazy-
wała się w nowych kształtach i z dnia na dzień
stawała się gorszą, nie można byłoby nawet
pomyśleć o konwencji 8 lutego. Większość
izby, wzywając pana ministra do wzięcia udziału
w tych rozprawach, sądziła, że uczucie po-
trzebne wyjaśnić krajowi szczepności; zachodzące
między twierdzeniami prezesa rady, a
twierdzeniami ministrów zagranicznych.

W obec napaści Ukazicielel rządowe-
go i dzienników półrządowych, ta sprze-
czność między twierdzeniami prezesa rady u-
mieszczonej w notach urzędowych, jest rzeczą
wielkiej wagi. Obok tego przerażają nas
wieści biorące początek w polityce, którą
wszyscy potępiamy.

Kraj więc ma prawo dopomnieć się o wy-
jaśnieniu, mogące go uspokoić w tym względzie
i przekonać, że wynikiłoby większych jeszcze
powikłań będą oddalone. Dopóki Austria sza-
lować będzie naszym wpływem, lekać się na-
leży, aby po drugim zjeździe warszawskim, nie
nastąpił drugi zjazd olomuński.

P. von Bismarck. Widzę się zmu-
szonym do odpowiedzi na słowa poprzedzają-
cego mówcy i zbijać wyrażoną przezeń wątpli-
wość co do rzetelności objaśnień dawniej przez
rząd królewski złożonych. Mówca opiera się
na słowach wyrzeczonych w innych parlamen-
tach, na objaśnieniach rządów cudzoziemskich
i na dziennikarskich pogłoskach. Oświadczam
w sposób najbardziej stanowczy, że każda
pogłoska, skądkolwiek przychodząca, jest
zupełnie błędna, skoro nie zgadza się z dane-
mi przez mnie objaśnieniami. Mówca myślał,
że dostarczę dowodów, kiedy wspierze się na
depezach urzędowych. Jeżeli woli pokładać
więcej ufności w rządach cudzoziemskich, niż
w rządzie własnego kraju, nawet wówczas
kiedy te rządy same przynajmniej do niezu-
pełnej znajomości sprawy, niech wie, że przy-
taczane przezeń okoliczności znowu opierają
się tylko na pogłoskach. Mam prawo powie-
dzić poprzedzającemu mówcy, że nim cisnął
na mnie tak straszliwe oskarżenie, jakim jest
kłamstwo urzędowe, powinien był najuważniej
rozczepić się w papierach, na których to os-
karżenie oparł.

O ile sobie przypominam, pan Drouyn de
Lhuys, pisze w depezy 17 lutego, że pogłoski,
które pogodził się nie daly z rozmowami am-
bassadora pruskiego, przedstawiają za pra-
wdziwą właśnie tę okoliczność, którą powta-
rzam, poprzedzając mówca utrzymuję z więk-
szą śmiałością niż uzasadnieniem. Posel von
Virchow mówi, że ani on, ani jego stroni-
ctwo nie potrzebuje pochwał pana Billault;
mogłoby jeszcze wymienić innych mówców, nie-
równie gorętszych zwolenników swego stroni-
ctwa; ale w chwili, kiedy tenże mówca o-
świadcza, iż niepotrzebuje cudzoziemskich po-
chwiał, wystąpił z wywodem, który od począt-
ku aż do końca opiera się na cudzoziemskich
twierdzeniach. Żdaje się, że mówca wypro-
wadza wniosek, że nie miałem prawa powie-
dzić dnia 18-go, że nie doszło mi żadne prze-
życzenie, ponieważ depeza datowana jest dnia
17-go w Paryżu. Gdyby uprzedni mówca był
cokolwiek bieglejším w ruchu spraw na-
szych, niż istotnie być się nim zdaje, wiedział
by, że depeza datowana w Paryżu d. 17-go
rzadko wysyłana jest tegoż samego dnia, bo
przechodzić musi przez wiele rąk, a jeżeli wy-
ślana jest nazajutrz przybywa do Berlina do-
piero d. 19-go. W tej depezy nie powiedziano,
aby mi ją udzielił. Powinności mi wie-
rzyć, kiedy zapewniłem, że i później nie otrzy-
małem żadnego oświadczenia, wyjąwszy to o
którem dawniej już powiedziałem, a które
wskazane było w Ukazicielel rządu
o w y m.

W depezy d. 17-go wyrażono: że przez kon-
wencję Prusy znowu wytoczyły na stół sprza-
wę polską; zdaje się, że mówca podziela to
zdanie. Należałoby by nie czytać historii pol-
skiej od 1830, jak sądziłem, że mówca ją czy-
tał, aby dawać istnienie sprawy polskiej datę
miesiąca lutego bieżącego roku.

Sprawa polska należy do dzieł; spotyka-
my się z nią we wszystkich poruszeniach Pol-
ski, od roku 1830-go w sposób dość stanowczy
dla Rosji. Taż depeza 17 mówi, że aż do
dnia konwencji żadna znakomitość wychod-
ząca, albo znakomitość polska nie wzięła udziału

tu w powstaniu. Zapewne jednak czytaliście
po dziennikach, że rzekomy tymczasowy rząd
narodowy, mianował głośnego wychodzącego Mi-
rosławskiego dyktatorem Polski. Nie chcę
posługiwać się dowodami, których głos mówcy
mógł by mi dostarczyć; ale ponieważ zabrałem
mowę, wylomacze położenie rządu w obec
tęj rozpraw.

Ci, którzy podpisali prośby, bardzo mało
wiedzieli w połowie lutego o treści konwencji.
Jedno tylko było im wiadomem, że lord Rus-
sell rzekł, iż nie znał tekstu tej konwencji; ale
że słyszał, iż to i owo w niej się znajduje. Na
tęj jedynie podstawie p. Donalies i inni podaw-
cy prośb sądzili, iż mieli prawo udzielenia pu-
myślow swoich rządowi królewskiemu o kie-
runku polityki zagranicznej. Słusznie ci pa-
nowie mówią, że sami nie wiedzą czego żądać,
nie znając tekstu konwencji. Izba poselska
otrzymała w ciągu ostatnich rozpraw wyjaśnie-
nia, jakie wolno było dać rządowi. Izba po-
selska świadomszą jest, aniżeli byli podawcy
kiedy pisali swe prośby, zawsze jednak i izba
nie jest dostatecznie objaśniona do wydania
sądu o duehu konwencji. Sprawozdanie komi-
sji jest podług mnie daleko sprawiedliwsze,
pocytuje bowiem ona ten szczegół za załwa-
nowy po kilkudniowych rozprawach, przyzna-
jąc się, że treść konwencji jest jej niewia-
doma.

Żaluję, że tego sprawozdania komisji więk-
szość izby nie przyjęła. Mówca narzeka, że
kraj ciągle jest trwożony nowymi pogłoskami;
ale rozumie, że i głos mówcy wiele się do
tęj trwoży przyczyni (Poruszenie). Jeżeli więc
izba po raz czwarty zabierze się do tych roz-
praw, niepozwoimy sobie sprzeciwić się temu;
ale ze swojej strony rząd królewski nie sądzi,
aby miał powinność brać w nich udział.
Co się tyczy eskorty kozackiej, przeprowadza-
jącej poczty przybywające z Rosji, sądzę, że
to jest powinność — i nie możemy wyprawić
korpusu wojska na pogranicze z powodu tych
eskort. Ale jeżeli mówca chce przez to wskaza-
ć, że korpus wojska rossyjskiego wkrocza do
W. Księstwa Poznańskiego, jest to jednym
z tych kłamstw, które teraz są rozsiewane.
Wiadomość o wejściu wojska rossyjskiego na
ziemię pruską, pochodzi z depezy wysłanej
z Poznania do księżniczki Czartoryjskiej, a ta
depeza obiegła wszystkie dzienniki francuskie.

We dwa dni później wysłano drugą depezę
z oznajmieniem, że według twierdzeń na-
ucznych świadków, owa pogłoska była fałszywa,
ale to sprostowanie nie zostało ogłoszonym.

Rzeczony posel, równie jak i posel Libelt
radził nam, w widoku dobra Prus, trzymać
się innej drogi politycznej; ale moi państwo
nie przywykliśmy, jakeśmy to już powiedzieli,
szukać rad u tej części izby.

Przeszły mówca znajduje, że mówilem
z mniejszą pewnością niż zwykle; żałował bym
gdyby to zdanie rozniósł się; muszę tylko do-
dać, że od 4-ch dni jestem niezdrow i że wbrew
radzie mojego lekarza, mówię tu dzisiaj. Mówca
utrzymuje, że konwencja na cel nierównie
ważniejszy niż by sądzono. Tak zwykle wy-
rażają się dzienniki. Mówi nadto, że sąd Eu-
ropy o konwencji jest jednomyślny, ale jakże
Europa może jednomyślnie sądzić o rzeczy,
której nie zna? Dział to tylko powiedziałem:
nie wiecie jaka jest treść konwencji i nie wie-
cie czy jest jeszcze obowiązująca; ale niepo-
wiedziałem, że już niema mocy. Wszystko co
poprzedzający mówca powiedział w tym wzglę-
dzie znajduje się w depezy 17 lutego, ale je-
żeli ma dowode, że w tej depezy nie niema
cóż pozostające? (Śmiech).

P. D. L o e w e zarzeka panu von Bismarck
niejasność i niepewność jego tłumaczenia się i
nagania przyjętą przez rząd postawę w sprawie
Po skiej.

P. von Bismarck oświadcza, że nie
nie powiedział o korzyściach, lub szkodach
konwencji dla Rosji; lecz rzekł tylko, że jeżeli
kiedy istniał plan margrabiego Wielopolskie-
go, zasługą tej konwencji byłoby zniszczenie
siły tego planu. Mówca pyta, dla czego rząd
nie podniósł innych zadań. Odpowiedź jest go-
towa. Gdyby nie wynurzyło się zadanie pol-
skie przed światem w kształcie powstania, pe-
wno by nikt o Polsce nie myślał.

Co się tyczy innych zadań, żadne z nich nie
pomyśleliśmy naprzód od lat 12-tu, trudno jest
więc wyrzucić terazżejszemu gabinetowi, że
je od 7-miu tygodni zostawił odłogiem. Nie-
podobna mi uniknąć tego mówca panowie, że je-
żeli izba w ten sposób dopomagać nam zeche,
nigdy nie załatwimy żadnego z toczących się
zadań.

P. Virchow usiłuje odpowiedzieć na
dane objaśnienie przez pana von Bismarck i na-
gania jego politykę, po czym rozprawy zam-
knięto.

P. Waldeck. Prezes ministrów nie
przywykł przyjmować rad tej izby, ani szano-
wać służących jej praw, kiedy izba ich używa.
Szczęściem, że konwencja jest gloską martwą,
jednak dzieją się rzeczy niegodne państwa
niepodległego, państwa pierwszego rządu. Mo-
żna naprzykład przytoczyć, że zbrojne eskorty
rossyjskie przeprowadzają poczty przez ziemię
pruską.

Co się ściera do konwencji, rząd nieustąpił
przed głosem kraju lub izby, wolał ustąpić
przed naciskiem mocarstw obcych. Polityka
zewnątrzna rządu jest równie bezsilna i nie-
możliwa jak polityka wewnętrzna. Co do nas,
pamiętni na godność przedstawicielstwa prus-
kiego, wolno nam przypisać gabinetowi całą
zdolność tej polityki i jej smutne następstwa.

P. von Bismarck oświadcza, że do-
myst, iż rząd ustąpił przed naciskiem cudzo-
ziemskim, jest bezzasadny, a więc go odpy-
cha.

P. Frieger ujmuje się za podawcami
prosb przeciw niektórym wyrażeniom pana von
Bismarck.

P. Sybel mówi, że słowa prezesa rady no-
szą cechę wielkiej niepewności zdania, bo ezu-
je on, iż zbywa mu na trwałe podstawie. Po-
sunął się tak daleko, że istnienie nawet kon-
wencji przedstawił za zagadkowe. A więc
wszystkie rządy i wszystkie parlamenta euro-
pejskie zajmowały się widmem, które zmieniło

całą polityczną postać. W depezy d. 17 lu-
tego, mówi się wprawdzie o krążących pogło-
skach, ale nade wszystko mówi się o objaśnie-
niach, danych przez ambasadora pruskiego
w Paryżu. Owoż, albo wyjaśnienia brabiego
Goltz, albo wiadomości jakie on odebrał z Ber-
lina, musiały być dokładne. Wiadomości o-
trzymane przez ambasadora dowodzą, że wza-
jemnie otwarto granicę dla wejścia siły zbroj-
nej, tak dalece, że pominąwszy naley udzielo-
nie pozwolenie władzom pogranicznym, istnieje
dostateczna treść umowy do zmiany stanu po-
litycznego.

Sprawa polska jest dawna; nikt temu nie
zaprzecza, ale umowa 8 lutego, wywołała ją
na stół.

Ostatnim przedmiotem znajdującym się na
porządku dziennym jest interpellacja posła
Stabiewskiego, dopominającego się o uwolnie-
nie Polaków z Królestwa polskiego uwięzio-
nych w Prusiech. Hrabia Eulenburg odpo-
wiada, że rząd nie może działać wbrew obo-
wiązującymu traktatom. Prezes zamyka po-
siedzenie o godzinie 3-iej i odracza prace izby
do czwartku, d. 9 kwietnia. (Jour. de St. P.
23 marca (4 kwietnia) 24 marca (5 kwietnia).

W i e d e Ń d. 29 marca. Czytamy w „Powszechniej austriackiej korespondencji:“ Spraw-
dziły się wasze przewidywania, Langiewicz zo-
stał odwiedzony do Bruun, gdzie będzie woli-
nym na słowo. Panna Pustowojów i znaczna
liczba oficerów podobnie ma być tam prze-
wieżona. Stosowne rozporządzenia poczyni-
no też względem innych powstańców. Ci, któ-
rym zbywa na środkach utrzymania, pobiera-
ją tymczasowe wsparcie; jeżeli zaś w miej-
scach dokąd zostali odprowadzeni będą mogli
zapracować na życie, tem lepiej; niedoznaj
w tem żadnej przeszkody.

— Piszą z Krakowa d. 27 marca do G a z e t y
i a u s t r y a c k i e j: Langiewicz znaj-
duje się jeszcze w cytadeli aż do nowego roz-
kazu. Krótkie śledztwo zdjęte z niego miało
za główny cel przekonania się o tożsamości
osoby, co też zupełnie sprawdzono. Niektórzy
twierdzili, według rozstanej ze wszystkich
stron pogłoski, że Langiewicz w ciągu dykta-
tury swojej wypuszczał w obieg banknoty pol-
skie; ale pogłoska okazała się zupełnie fałszy-
wą, ponieważ żadne banknoty nie były wypu-
szczone. Upewniają, że przy Langiewiczu
znaleziono w brzęczących pieniądżach bardzo
blabą sumę i około 7,000 zł. r. w wexlach
na jeden z domów bankowych angielskich.

— „Wschodnio-niemiecka Poczta“ otrzyma-
ła list, pisany z Lwowa następującej treści:

„Zarzewie rewolucji jest bliższe zagasienia
w gubernji Lubelskiej. Jenerał Rzewuski prze-
biega kraj na czele 8-miu tysięcy ludzi i pę-
dzi przed sobą rozpięzanych powstańców. Czachowski
rozbity, powieszony już został do Olomuńca.
Powstańcy z okolic Pińska udali się w Rowieński
i Rowelskie. Jenerał Stukow wyprawił tam
17,000 ludzi, powstańcy zdają się być tak ze
wszystkich stron otoczeni, że przecięcie im
zostają wszelkie drogi do ucieczki. Tenże
jenerał wysłał jenerala Rudanowskiego z kolumną
lotną na Wołyniu, gdzie jak mówiono pokazali
się byli emisariusze; lecz ten jenerał nie znalazł
najmniejszego śladu powstańców. Wszystkie
pogłoski rozsiewane o rzekomem powstaniu na
Wołyniu i Podolu są czystym wymysłem.“

— Piszą z Krakowa d. 27 marca do tegoż
dziennika:

Z liczby powstańców którzy schronili się
na ziemię austriacką 570 wrócić znowu do
Polski rossyjskiej w ciągu przeszłego tygodnia.
Powrót ten miał miejsce niedaleko Opatowic;
wszakże dziś powtarzano w Krakowie, że nie-
dobrze jest wracać do Polski, bo włócznie
ze wszystkich sił operują się powróto powstań-
ców (Jour. de St. Pet. 22 marca (3 kwietnia).

— „Gazeta austriacka“ umieszcza list pi-
sany od granic rossyjskich d. 21 marca:

„Otrzymane dziś dzienniki opowiadają, że
ruch na Podolu i Wołyniu coraz się wzmacza,
że powstańcy pozabierali kassy, i t. d. Wszy-
stkie te pogłoski są fałszywe; znajdujemy się
tu najbliżej tej części Rosji i jesteśmy z nią
nie tylko w codziennych, ale codziennych pra-
wie stosunkach; byłibyśmy za tem pierwsi u-
wiadomieni o podobnych ruchach, tymczasem
upewniam, że na Podolu spokojność wcale nie
była zawierzona, że toż samo powieścić mo-
żna o Wołyniu, gdzie w obec ducha ludności
wielejskiej, powstanie nie mogło być najm-
niejszego powodzenia. Chłopi wołyńscy ut-
rzymują straż najsurowszą i nie przepuszczają
nikogo bez dostatecznej legitymacji; nadto
kolumny ruchome ustawicznie przeciągają po
kraju i w ten sposób nie dopuszczają kupienia
się spiskowych. Właściciele ziemscy, szlach-
ta i włócznie trzymają się zdala od wszelkie-
go ruchu, chociaż pierwsi są w części pod na-
ciskiem wpływów zewnątrznych a ostatni są
bez ustanku kuszeni świetnymi obietnicami
swobody i uposażenia.

„Rząd atoli tak w Litwie jak na Podolu, ma
dostateczną siłę zbrojną w rozporządzeniu;
zbyt jest czujny, a nadto czas robot rolnych
nader jest bliski, aby lekać się miano rozru-
chów. Do czegoż by posłużył rozlew krwi
w walce tak nierównej i wtrącenie w nędzę
kraju, którego przyszłość zależy od spokojnych
prac gospodarskich.“

— List pisany z Krakowa do jednego z dzien-
ników Śląskich, ogłasza następujące zajmujące
odkrycia o dyktaturze Langiewicza:

„Langiewicz jest podobno jedynym ucze-
niem człowiekiem w terażniejszej walce polskiej.
Wszystkim już teraz wiadomo, że pod koniec
stycznia, komitet rewolucyjny, wówczas jesz-
cze czerwonon, wezwał Mirosławskiego do
objęcia dyktatury. Zaledwie przybył on do
Polski, wnet ogłosił, że został mianowany gło-
wno-dowodzącym powstańców; ale wkrótce wy-
cofał się; bo seigali go nie tylko Rosjanie, ale
i wysoka arystokracja, brzydząca się jego so-
cjalistowskimi pomysłami. Tymczasem wię-
dzą Langiewicza ciągle warstata. Rodem mie-
szczytnym, przyjaciel ludu, posiadający rozległe
wiadomości wojskowe, mężny, pod tym tro-
jnym względem wzbudził ku sobie ufność. Gdy
się to dzieje, wielu banku i z wysokiej a-

rystokracji weszło do komitetu narodowego.
Langiewicz, przed którym tajono mianowanie
Mirosławskiego, został wybrany dyktatorem
i nalegano nań, aby ogłosił wiadomą prokla-
mację. Stało się to wszystko pozornie, tylko w ce-
lu zwiecznienia działań Mirosławskiego, ale
rzeczywiście i Mirosławski i Langiewicz byli
oszukani. Bo żaden arystokrata polski nie do-
puszczał nawet myśli uległości człowiekowi
wyzwolonemu i umiarkowanemu, lecz rodem
mieszczaninowi. Langiewicz trzymał się cią-
gle w okolicach Krakowa, pilnowany i krep-
owany przez wysoką arystokrację, której
to miasto zawsze służyło za miejsce schro-
nienia w trudnych okolicznościach. Naci-
skany przez wypadki, wiele cierpiał, lecz
mleczal, aż dopóki nakoniec bomba nie pe-
kła. Kilku młodych arystokratów polskich
złączyło się z nim z dosyć licznymi zwol-
nienkami krakowskimi, nie bardzo pew-
nymi to prawda, a jednak dopominającymi
się o stopnie oficerskie. Langiewicz przeniósł
nad nich młodzież mieszczańską, a nawet szla-
checką, ale taką co odznaczała się w popre-
dnych bitwach; odmówił więc przychylenia się
do żądań arystokratów, zalecając im, aby
wprzód okazali się godnymi stopni, o które
się ubiegają. Lecz ci młodzi ludzie, zamiast
usłuchania tej rady, sami mianowali siebie ofi-
cjerami band, której z sobą przyprowadzili.
Po bitwie pod Zagosiem, Langiewicz oddał
ich pod sąd wojenny, do którego jednak we-
wnętrzyli się wielu członków wysokiej arystokra-
cji i żądał skazania ich na śmierć; sąd ich u-
niewilnił. Langiewicz przeto złożył natych-
miast dyktaturę i usunął się z adjutantem
swoim panną Pustowojów i z 1600 około swo-
ich zwolenników, których największą część
walczyła pod jego rozkazami u Sandomierza;
wprzód jednak, ulegając usilnym prośbom ar-
ystokratów, napisał dość znany list, w któ-
rym wziął za pozor potrzebę bardzo ważnej
podróży. Nie będąc wcale niepokojony przez
Rosjan, którzy nie domyślali się nawet tego
co zasło, Langiewicz dostał się do Opatowic,
gdzie używszy jednego z tych członków, które
tam są zawsze w pogotowiu, kazał przewieźć się
na brzeg austriacki. Przewóz zabrał więcej
niż 4 godziny czasu. Langiewicz oddał się
potem w opiekę Austrii; odprowadzono go na-
przód do Tarnowa, później do Krakowa, gdzie
dotąd jeszcze siedzi w cytadeli.“

— Piszą z Olomuńca d. 25 marca do dzien-
nika wiedeńskiego Ranna Poczta:

Osobny pociąg przywiózł wczoraj powstań-
ców polskich w liczbie 450, którzy mają być
tu zatrzymanymi. Skoro wieść o ich przyby-
ciu gruchnęła w mieście, ogromne tłumy ze-
brały się u dworca kolei. Polacy jednak nie
przejechali przez miasto, ale pod strażą od-
prowadzono ich po za murami do twierdzy
Tafelberg i tam ich umieszczono. Wydają
im po 30 krajaców codziennie na głowę. Ma-
ło postrzeżono między nimi ludzi silnych; naj-
większą część składała młodzież i to zaledwie
wychodząca z lat pacholecych. Było też wie-
lu starców. Mundury bardzo rzadkie, ale
wszyscy prawie nosili czapkę i strój polski.
Stan ich zewnątrz aż nadto świadczył o
cierpieniach i poniesionym niedostatkach w tej
krótkiej, ale krwawej wyprawie. Dziś wielu
z nich oczywiście należących do wyższego sta-
nu, oglądali miasto w towarzystwie miejskich
sierżantów. (Journal de St. Petersburg 21-go
marca (2-go kwietnia).

— W okolicach POŁUDNIOWYCH z po-
czątkiem marca zima na dobre była się znowu
ponowila. W Kijowie, po pięknych dniach
wiosennych, ktorými się odznaczała cała druga
połowa lutego, w początku marca panowały
mrozy i śniegi. W nocy z d. 7 na 8 b. m. wy-
padł śnieg prawie na pół łokcia głębokości,
a potem, gdy słońce go stopiło, drogi stały się
nie do przebycia z powodu błota i powodzi.
Ceny na wszystkie produkty żywności w Kijo-
wie gwałtownie poszły w górę.

— KONCERT. — W jednym z pomiędzy
licznych koncertów dawanych w Paryżu na
korzyść wyrobników, którzy ucierpieli z po-
wodu przesilenia produkcji bawełniczej, brał
też udział ziomek nasz p. Władysław Barto-
szewicz, rodem z Wilna. W koncercie tym
dawanym d. 23 z. m. p. Bartoszewicz wyko-
nał na skrzypcach arję Beriota i elegję Kun-
dingera, które publiczność z wielkim zado-
woleniem przyjęła. Raduje nas mocno ta no-
wina, że na głos wołający o wsparcie nad da-
leką Sekwaną, znalazł się ktoś i od nas, co
współuczuciem i pomocą nań odpowiedział. Nie
możemy jednak przemilczeć, że nas trochę na-
śmieszło pisane o tym koncercie ogłoszenie,
w którym figuruje Mr L a d i s l a s d e B a r t o-
s z e w i c h. Jeżeli nam już tak trudno
pozbyć się pretensji do feodalnego słowa „de“,
miejmy przynajmniej wzgląd na grammatykę,
i przerabiamy według jej wymagań nazwiska,
ażeby „de“ uciepić się do nich mogło...

— W Warszawie wyszedł 113 zeszyt EN-
CYKLOPEDIJ POWSZECHNEJ, który mię-
dzy innymi zawiera następujące obszerniejsze
artykuły: Jezuiti w Polsce (koniec tego arty-
kułu), Jezus Chrystus, Jezów, miasteczko
w gubernji warszawskiej, Jęczmień, Jędrze-
wo w powiecie kieleckim, Język czyli mowa,
Joachim Murat, Joanna d'Arc, Jocher Adam-
Benedykt, bibliograf i filolog polski, John Fry-
deryk słynny rytmownik polski, Jolanta Alona
Helena (błogosławiona) księżna kaliska, Jona
ben Ganach, Jonaszowie metropolici kijowscy,
Jonasz władca czerniechowski i brański, Jona-
sz władca turowski i piński, Joński wy-
sypy, Jonston Jan znakomity polyhistor, natu-
ralista i lekarz XVII wieku, urodzony w Wiel-
kopolsce, Jordan Jan-Piotr profesor języków
i literatury słowiańskiej w uniwersytecie lip-
skim i t. d.

— W n-rze 13-m cze-
skiego „Lumira“ zamieszczony został „wyborny
przekład następujących sonetów krymskich
(znienki krymskie) A. Mickiewicza: Bakte-
saraj; Baktezaraj w nocy; Hrob Potocke; Mo-
hyly harem; Mirza k pontniku; Bajdary.
Przekładu tego dokonał p. Józef Kolarz.

— Przekład czeski dzieła p. Lucjana Sie-
mińskiego pod tytułem „WIECZORY POD

— Wiedeń, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

— KONSTANTYNOPOL, piątek 3 kwietnia.
Sultan odpłynął do Egiptu.

— WARSZAWA, piątek 3 kwietnia. Depesza
z Krakowa oznajmuje, że wczoraj po południu
wysłano Langiewicza, pod eskortą, ale nie wo-
jskową, na nowe wyznaczone miejsce pobytu,
do Tysznovic, w Morawach.

